

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Doberdoba»
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojskim pri Idrji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije)
Tx. 460270
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382-85723
ČEDAD
Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 2 (12.034)

Trst, četrtek, 3. januarja 1985

Včeraj je kotiral 1950,8 lire
**Dolar nevzdržno drsi
proti vrednosti 2000**

RIM — Ameriški dolar je začel novo leto na italijanskem tržišču z velikim skokom, s katerim je postavil nov rekord vseh časov. Ameriška deviza je kotirala včeraj v Italiji kar 1950,87 lire, se pravi 15 točk več kot zadnji dan leta 1984 in dve točki več od prejšnjega rekorda, ki ga je dolar dosegel 21. septembra lani, ko je zabeležil najvišjo vrednost 1948 lir.

Sicer pa se ameriški denar ni ovrednotil samo v odnosu do lire, temveč je pridobil na vrednosti tudi v primerjavi z vsemi drugimi evropskimi devizami od marke, do funta in francoskega franka. Naj omenimo, da se je v zadnjem letu, se pravi od 4. januarja 1984 dolar ovrednotil za celih 260 lir, mejo 1800 lir pa je presegel 4. septembra lanskega leta.

Istočasno s porastom dolarja so zabeležili močan padec vrednosti zlata, ki so ga v Londonu ocenili včeraj 306,8 dolarja za unčo, medtem ko je v ponedeljek kotiralo še dva dolarja več.

Preiskovalci počasi tipajo za atentatorjem **Objavljen identikit človeka ki je postavil kovčka na vlak**

Florentinski sodniki še vedno zaslišujejo »skesane« neofašiste

BOLOGNA — Sodniki, ki vodijo preiskavo o bombnem atentatu na brzovlak Neapelj - Milan so včeraj objavili tretji identikit. Gre za risbo, ki prikazuje moškega srednjih let, visokega 175 cm, čokate postave, okroglega obraza in temnih las, z baskovsko čepico na glavi in svetlorjavim plaščem. V rokah drži dve usnjeni torbi, temni, najverjetneje temno rjavi. Neki očividec ga je videl na postaji v Firencah, ko je položil na prtljajnik na hodniku vagona, kjer je prišlo do eksplozije, obe torbi. Ni znano, če se je moški nato oddaljil in izstopil iz vlaka ali ne. Risba je dokaj nejasna, saj je moškega videti le s hrbtne strani in je le delno nakazan profil njegovega obraza in zato obstaja le malo upanja, da bi ga lahko na osnovi te risbe identificirali. Vendar preiskovalci menijo, da je bila objava potrebna, ker pač vsak podatek, na videz še tako nepomemben, lahko bistveno pripomore k razvoju preiskave.

Objava tretjega identikita je v bistvu edina konkretna novost v preiskavi. Sodniki sicer molčijo, vendar pa nič ne kaže, da bi v zadnjih dneh dosegli kakršenkoli konkreten uspeh. Pri preiskavi sodelujejo, kot že rečeno florentinski sodniki, ki so tudi včeraj nadaljevali z zasliševanjem številnih »skesanih« fašističnih teroristov v številnih italijanskih zaporih. Menda bodo danes ponovno zaslišali Marija Tutija. Uradno sodijo ta zaslišanja v okvir druge preiskave, ki jo vodijo v Firencah, ni pa izključeno, da bi znalo priti do povezav med čno in drugo preiskavo in zato florentinski sodniki posredujejo zapisnike teh zasliševanj svojim bolonjskim kolegom. Sicer pa sploh še ni gotovo, da bodo preiskavo do konca vodili sodniki iz Bologne, kajti zakon določa, da vodi v teh primerih preiskavo sodstvo sodstva tistega kraja, kjer je bil zločin pripravljen.

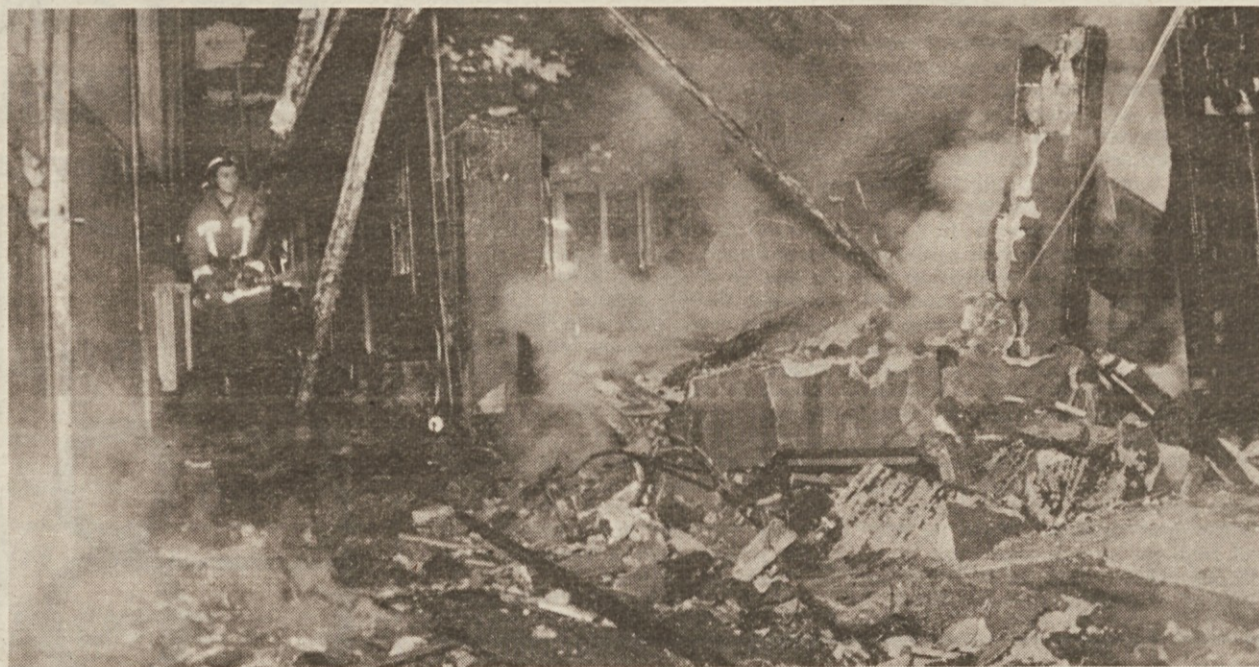
Sovjetska raketa preletela Norveško in Finsko

OSLO — Norveško obrambno ministrstvo je sinoči sporočilo, da je sovjetska raketa vrste »cruise« pretekli petek preletela del norveškega ozemlja in nato izginila v finski zračni prostor. Po mnenju načelnika norveškega generalnega štaba naj bi raketo izstrelili iz podmornice v Barentovem morju. Seveda norveški strokovnjaki niso znali povedati, ali je raketa vsebovala razstrelivo ali ne. Po mnenju norveških strokovnjakov je izstreljek padel na tla na finskem ozemlju.

Finske oblasti sprva niso reagirale na to vest, sinoči pa je finsko obrambno ministrstvo skupno z vojnim letalstvom izdalo poročilo, v katerem je rečeno, da je »leteči predmet« poletel v finski zračni prostor in da je izginil med preletom jezera Inari, ki je eno največjih finskih jezer na severnem delu države.

Norveške oblasti so že napovedale, da bodo uradno protestirale pri Sovjetski zvezi, čeprav v vojaških krogih menijo, da ni izključeno, da bi raketa zaradi okvare zgrešila smer poleta.

Zažigalni atentat opustošil poslopje poklicnega zavoda »Galvani« v Trstu

TRST — Silovit požar zažigalni atentat je včeraj zjutraj opustošil sedež italijanskega poklicnega zavoda za industrijo in obrt »Galvani« v Trstu. Ognjeni zublji so popolnoma uničili en del šolskega poslopja, v katerem je tudi šolska telovadnica, hudo pa so oškodovali tudi preostalo poslopje.

Kot so ugotovili izvedenci znanstvene policije in Digosa, so neznanici vlomili v šolsko poslopje in vrgli v urde desnega krila in v prtljajne o srednjega poslopja vrsto steklenič z vnetljivo tekočino. Ena od teh steklenič so našli še nedotaknjeno.

Tržaški gasilci so imeli pri gašenju požara polne roke dela. Končali so ga šele opoldne, po osmih urah prizadevanj.

Požar je hudo zavrnil tudi trud tržaške občine, da bi racionalnejše porazdelila obstoječe šolske prostore v Trstu. Občina bo morala sedaj do ponedeljka, ko se bodo končale božične in novoletne počitnice, dobiti ustrezne prostore za približno 300 dijakov zavoda Galvani.

NA 5. STRANI

»Zgodovinska resnica« Walterja Rederja

RIM — »Naveličan sem že skoraj 40 let prebirati v italijanskih in tujih časopisih, da sem odgovoren za 1830 italijanskih žrtev v Marzabottu konec septembra in v začetku oktobra 1944. Ta trditve je groba zgodovinska in prazna laž.« Tako se začne pismo, ki ga je bivši nacistični major Walter Reder poslal 26. decembra, torej pred odločitvijo srojcev žrtev Marzabotta, da ne ugodijo Rederjevi prošnji po odpustitvi, uredništvu italijanske tiskovne agencije ANSA, a pismo je dospelo šele včeraj. »Resnica pa je, nadaljuje major Reder, da so me vojaško sodišče v Bologni z razsodbo 31. 10. 1951, vrhovno vojaško sodišče v Rimu z razsodbo 16. 3. 1954 in vojaško sodišče v Bariju z razsodbo 14. 7. 1980 spoznala za odgovornega za približno 270 civilnih žrtev na območju napada mojega bataljona proti partizanski formaciji »Stella rossa« med dolino Setta in goro Monte sole 29. in 30. septembra ter 5. oktobra. 1830 civilnih žrtev v Marzabottu pa je bilo, kot piše v utemeljitvi zlate kolajne za vojaške zasluge, ki so jo podelili občini Marzabotto, med 8. septembrom 1943 in 1. novembrom 1944.

Major Reder nato sprašuje, zakaj so odstranili bronasto ploščo, na kateri je pisalo, da je bilo na ob-

močju Marzabotta 1830 žrtev med 8. septembrom 1943 in 1. novembrom 1944 in zakaj so odstranili iz mavzoleja v Marzabottu fotografije žrtev in dodaja: »Ker so bili med slednjimi tisti, ki... danes še živijo.«

Do sem pismo bivšega majorja SS oddelkov. Dejanjsko je bil Walter Reder oproščen obtožbe, da je povzročil pokol v krajih Sant'Anna di Stazzena (560 žrtev), Bergiola (70 žrtev) in pri reki Frigido (200 žrtev), sodniki pa so ga spoznali za krivega zaradi nasilja in umora zasebnih italijanskih državljanov, točneje za umor približno 600 oseb.

Nobenega dvoma ni, da zgodovina ne sme vsebovati lažnih podatkov, kajti sicer to ni več zgodovina. Prav tako pa so verjetno ne more biti dvoma, da je Reder eden največjih vojnih zločincev, verjetno največji vojni zločinec na italijanskem ozemlju, pa čeprav je zakrivil smrt »samo« 600 državljanov; in bil bi tak, četudi bi bilo res, kar sam pravi, da ga je namreč mogoče obdolžiti umora »samo« 270 državljanov. V svojem pismu pa sam, verjetno nehoti, dodaja še trdico resnice o tej krutosti, saj priznava, da je dal pobiti 270 ljudi v borih treh dneh, kolikor se je, kot sam trdi, s svojim oddelkom nahajal na območju Marzabotta.

Kljub odpravi depozita nobene gneče na prehodih

KOPER, SKOPJE — Gneče, ki so jo nekateri po ukinitvi pologa pričakovali na mejnih prehodih z Italijo, ni bilo. V prvih dneh letos se je izkazalo, da so Jugoslavlani mnogo manj zainteresirani za potovanja in nakupe v Italiji, kot si to želijo sosedje. Nasprotno pa so Italijani dobesedno zasedli vse turistične objekte v slovenskem Primorju.

Na mejnih prehodih Škofije in Fernetiči, kjer je bilo pred tremi, štiri leti 1. in 2. januarja za izstop iz Jugoslavije treba čakati tudi po uro, tokrat ni bilo zastojev. Promet je tekel nemoteno, prvi letošnji potniki pa so večinoma iz obmejnih mest in Jugoslavlani, ki so novo leto pričakali na slovenski Obali. Največ so

kupovali oblačila in čevlje. Precej potnikov pa je izkoristilo tudi pravico do uvoza računalnika. Količina blaga, ki ga jugoslovanski državljani prinašajo v državo, je občutno manjša kot prejšnja leta. Poleg nizkega tečaja dinarja na to v veliki meri vplivajo tudi visoke cene v Italiji.

Podobno je tudi v Makedoniji. Glavna mejna prehoda proti Grčiji in Bolgariji sta bila v prvih dneh novega leta skorajda prazna. Jugoslovansko-grško mejo je prestopilo samo 100 Jugoslovancev in manjše število tujcev. Ukinitve depozita, pravijo cariniki, ni povečala zanimanja za potovanja v tujino. Nedvomno k temu prispeva tudi nizek tečaj dinarja glede na druge valute. (dd)

Letos vrsta proslav v SFRJ

BEograd — Jubilejno 40. obletnico osvoboditve in zmage nad fašizmom bodo letos proslavili v vsej Jugoslaviji.

Jubilejno obletnico bodo proslavili tudi z izdajo različnih predmetov, značk, kovancev, znamk in plakatov. Vse to naj bi na svojstven način spominjalo na jugoslovansko revolucijo, osvoboditev države, utrjevanje bratstva in enotnosti narodov in narodnosti, socialistično izgradnjo in razvoj samoupravljanja. Osrednja prireditelja bo 8. maja v Beogradu, pred dnevom zmage, ko bodo družbenopolitične organizacije in organi federacije republik in pokrajin pripravili slovesno akademijo. So tudi številni predlogi, da bi 9. maja v Beogradu pripravili vojaško paradu, o čemer bo končno odločitev kmalu sprejelo predsedstvo SFRJ.

Med pomembnejšimi datumi, ki jih bodo proslavili letos, je tudi proslava 40-letnice preboja sremske fronte. Začasno so se odrekli izgradnji spomenika, ki bi trajno obeležil to mesto, vendar pa bodo uredili zemljišče, na katerem je potekala ta pomembna bitka. Letos bodo proslavili tudi 40-letnico ustanovitve Zveze sindikatov Jugoslavije in prvih ljudskih vlad republik, 40. obletnico ustanovitve KP Srbije in ustanovitve SZDLJ, 30-letnico beograjske deklaracije vlad FLRJ in SZ, ter druge pomembne datume. V koledarju dogodkov je tudi 40. obletnica sprejetja pravopisa makedonskega književnega jezika in 40. obletnica sprejetja zakona o agrarni reformi. (dd)

Z novim letom višje obresti v Jugoslaviji

BEograd — Od 1. januarja veljajo v Jugoslaviji višje obresti za vezane dinarske vloge. Za vezavo, daljšo od 3 mesecev, so obresti 54-odstotne, za vezavo, daljšo od enega leta 59-odstotne, za vezavo preko dve leti pa znašajo obresti 62 odstotkov. Za hranilne vloge na vpogled pa bo tudi v prihodnje veljala 7,5-odstotna obrestna mera. (dd)

Vest je presenetila uradne kroge Notranji minister ZDA bo v kratkem odstopil

WASHINGTON — Ameriški notranji minister William Clark je napovedal, da bo v roku dveh ali treh mesecev odstopil. Clark, 53-letni odvetnik je že vrsto let eden najtesnejših sodelavcev predsednika Ronalda Reagana in od zmeraj slovi po svoji skrajni reakcionarnosti. Preden je postal sekretar za notranje zadeve je Clark bil nekaj časa pomočnik državnega tajnika ter Reaganov svetnik za vprašanja varnosti.

Njegova napoved, da bo odstopil, je presenetila vse uradne kroge v Washingtonu. Zanimivo je, da do odstopa prihaja prav v začetku drugega Reaganovega štiriletnega mandata in Clark je bil najresnejši kandidat, da svojo funkcijo ohrani tudi v bodoče. Kaj pomeni njegova odločitev, da se umakne iz političnega življenja in vr-

ne v svoj kalifornijski ranch, še ni znano. Njegovo imenovanje so zagovarjali predvsem skrajnodesničarski in ultranacionalistični krogi, odstop pa si lahko morda razlagamo z dejstvom, da trenutno prevladujejo v Beli hiši zmernejši krogi, ki so zadnje čase morali odbiti vrsto napadov konservativcev, da bi se polastili nekaterih ključnih položajev.

Clark trdi, da je svojo nalogo kot notranji minister izpolnil in da je čas, da se vrne k svoji odvetniški dejavnosti. Pri tem v Washingtonu ugotavlja, da so plače javnih funkcionarjev v primerjavi s funkcionarji v zasebnih dejavnostih, dokaj nizke. Tudi to bi lahko bil eden od razlogov, zaradi katerih se je notranji minister Clark odločil za nadaljevanje svoje odvetniške kariere.

Nemiri v Cisjordaniji

Izraelske oborožene sile so zelo ostro nastopile proti prebivalcem palestinskega mesteca Hebron na zasedenem bregu reke Jordan. S solzilnimi plini so razpršili večjo množico Palestincev, ki so hoteli izraziti svojo solidarnost ob umoru nekdanjega hebronskega župana Kawasmeha (Telefoto AP)

Vse bliže resnici o Popieluszkovi smrti kljub protislovnim izjavam obtožencev

VARŠAVA — V Torunu se je včeraj nadaljevalo zasliševanje poročnika Leszeka Pekala, funkcionarja poljske varnostne službe, ki je skupno s kapetanom Grzegorzem Piotrowskim, poročnikom Waldemarjem Chmielewskim in polkovnikom Adamom Pietruszkom obtožen ugrabitve in umora duhovnika Jerzyja Popieluszka. Slednji je bil pri poljskih oblasteh padel v nemilost zaradi svojih stikov z razpuščenim sindikatom Solidarność.

Včerajšnje zasliševanje je potekalo v napetem vzdušju pričakovanja, podobno kot že 27. in 28. decembra, ko je Pekala prvič spregovoril. Obtoženec tudi tokrat ni mogel prikriti svojega razburjenja: bledih lic je živčno odgovarjal sodniku in resnica o tem podlem dejanju prihaja polagoma na svetlo. Prvič v poljski povojni zgodovini sodijo štirim vladnim funkcionarjem zaradi umora in dva med njimi prihajata iz četrtega departmaja notranjega ministrstva.

Iz Pekalovih odgovorov izhaja, da je bil sklep o Popieluszkovi ugrabitvi sprejet »na visoki ravni«. Pekala je celo imenoval vodjo svojega oddelka, generala Zenona Plateka, ki je bil medtem že odstavljen. Na

procesu se sicer izjave in protizjave kar vrste in prvotne trditve o vpletenosti nekega podministra v tej umazani zadevi je Pekala spodbil z meglenimi popravki in tako je vsa afera še vedno zavita v precejšnjo skrivnost. Obtoženi poročnik je pozneje odgovarjal tudi na vprašanja odvetnika družine Popieluszko in doberšen del krivde naprtil svojemu nadrejenemu kapetanu Piotrowskemu. Kajpak je Pekala odločno zanikal svojo odgovornost ter odgovornost svojega kolega Chmielewskega za nasilje, ki so ga ugrabitelji izvedli nad Popieluszkom.

Za Pekalo je pred sodnika stopil Chmielewski, ki je prav tako zavrnil domala vse obtožbe, čeprav priznava svojo udeležbo pri ugrabitvi ter pri prvem ponesrečenem poizkusu ugrabitve dne 13. oktobra. V svojih izjavah je bil Chmielewski bolj dosleden in prav tako odločen je bil v obsodbi kapetana Piotrowskega, ki je konec septembra že govoril o tem, kako bodo Popieluszkovo »malce nagnali strah v kosti, ker ni sprejel ponujene roke sprave z vlado, temveč je nadaljeval s svojim protivladnim delovanjem«.

V ponedeljek srečanje Shultz - Gromiko

ŽENEVA — Oči vsega sveta so te dni uprte v švicarsko Ženevo, kjer se bosta v ponedeljek srečala zunanja ministra ZDA Shultz in SZ Gromiko, da bi nadaljevala dalj časa prikinjen dialog o omejitvi jedrske oborožitve. Osrednje vprašanje, ki ga bosta Shultz in Gromiko obravnavala, bo prepoved vesoljske oborožitve, kar je še zlasti pri srcu Moskvi. Ne gre pozabiti, da je eden najvišjih predstavnikov Kremlja Gorbačov za časa svojega obiska v Veliki Britaniji večkrat poudaril, da je to vprašanje ključnega pomena pri slehernem pogajanju med obema velesilama.

V zvezi s pogajanjem se je včeraj oglašila sovjetska tiskovna agencija TASS, ki svari Američane, naj ne pošiljajo orožja v vesolje in naj pristanejo na razorožitev, sicer bo sleherno pogajanje zastoj. TASS istočasno izraža prepričanje, da ZDA delajo zato, da bi bilo ženevsko srečanje popoln, češ da Washington ni pripravljeno odpovedati se vesoljski oborožitvi.

Francozi zrejo v novo leto s pičlo mero optimizma

PARIZ — Novo leto 1985 se je začelo v Parizu zlasti na Elizejskih poljanah z množico razposajene mladine, raketami in pokanjem petard, toda kmalu zatem se je vreme novega leta prelilo v ne preveč obetajočo sivino. Če bi danes pogledali z dveh kritičnih zornih kotov na položaj, bi tako v konservativnem Figaroju brali naslov — Francozi vstopajo v leto 1985 s pesimizmom, medtem ko je komunistični Humanite v naslovu poudaril — Lepe so dobre želje, še lepše bi bile nove zaposlitve.

Če pa bi ponovili za kratkim, zelo umerjenim in predvsem človeško in rodoljubno obarvanim govorom predsednika republike Francois Metterranda na radiu in televiziji na samem pragu novega leta, bi moral izluščiti predvsem misel o solidarnosti, narodnem združevanju in strpnosti. S strpnostjo bomo premagali vse te pereče probleme, je menil Mitterrand, med te probleme pa je postavil zlasti brez-

poselnost in Novo Kaledonijo. Z osebno noto je obudil spomin na mladost, ko so v družinskem krogu pričakovali novo leto, pri čemer je oče vselej polagal na srce, češ različni ste, a bodite med seboj strpni. To vzajemno strpnost moramo razvijati tudi zdaj v širši družini vseh Francozov, je svetoval Mitterrand, čeravno je jasno, da desna opozicija, pa tudi kritiki na komunistični levici, te ponudbe ne mislijo sprejeti, tembolj ker socialno gospodarski položaj dežele v sedanjem trenutku res ni rožnat, čeprav je Mitterrand, s poudarkom na francoski zaslugi za krepitev EGS v Fontainebleauju, nakazal mladi generaciji svetle perspektive upanja v vse bolj še očitujoči Evropski skupnosti. Mitterrand je ob koncu svojih novoletnih želja posvetil tudi misel mednarodnim odnosom in položaju v svetu ter izrazil željo, da bi se uresničil mir in da bi obe velesili znova začeli nujna pogajanja za zmanjšanje oborožitve.

Da pa ne glede na obe supersili, tudi druge okoliščine v svetu in okrog Francije tem konceptom pomirjanja niso preveč naklonjene, sta pokazala takoj že prvega dne novega leta dva kazalca.

V Novi Kaledoniji v glavnem mestu Noumeji je prišlo že v sami silvestrski noči do treh eksplozij, ki sicer niso povzročile človeških žrtev, pač pa le gmotno škodo, a bile so očitno provokacija skrajne desnice, ki hoče onemogočiti vsaka pogajanja in nastopiti proti slehernemu popuščanju domače fronte Kanak. Drugo pa je molk iz Hanoja. V Vietnamu v mestu Hošiminh bivšem Saigonu, so namreč obsodili na smrt pet oseb, med njimi tudi dva s francoskim potnim listom, zaradi česar so Francozi tudi uradno preko parlamenta in preko socialistične stranke skušali intervenirati, toda kljub preteku roka iz Vietnama ni bilo nobenega odgovora.

BOGDAN POGAČNIK

Šukrija o uspešnem sodelovanju z italijansko partijo

KOPER — V letu 1984 se je potrdila kontinuiteta uspešnega sodelovanja med KP Italije in ZKJ. Naši odnosi temeljijo na načelih, za kate-re se v delavskem in komunističnem gibanju obe partiji že dolgo zavzemata.

Gre za načela neodvisnosti in samostojnosti, nevmešavanja v notranje zadeve drugih partij, odgovornosti vsake partije svojemu delavskemu razredu in svojemu narodu, za načela vzajemnega spoštovanja in sodelovanja. Zvestobo tem načelom smo obojestransko izpričali tudi v letu 1984 in zato lahko rečem, da se je tudi letos potrdila kontinuiteta naših odnosov. Tako je sodelovanje v letu 1984 med KPI in ZKJ v novoletnem pogovoru za Radio Koper ocenil predsednik predsedstva CK ZKJ Ali Šukrija. (dd)

Sneg ovira promet v ZRN

Snežne padavine so spravile v hude težave ves promet v Schwarzwald. Slika je bila posneta pri mestu Freiburg (Telefoto AP)

POPOLNA RAZPRODAJA

ZARADI PREDAJE TRGOVINE VSE ZA MOŠKEGA ŽENSKO OTROKA

od sobote 5. jan.

OBLAČILA

ABBIGLIAMENTO

IMPER

EUROPEO

TRST - UL. MADONNINA 18

Vrsta jubilejev oblikovala razgibani mozaik dogajanj

Za italijansko skupnost v Jugoslaviji je bilo lansko leto nadvse pomembno

KOPER — Orwelo 84. leto je bilo za italijansko narodnostno skupnost v Jugoslaviji nadvse pomembno. Vrsta lepih jubilejev je oblikovala razgibani mozaik dogajanj v njenih vrstah, takih dogajanj, ki so znova potrdila pravilnost dela in življenja italijanske narodnostne skupnosti, njene vezi z jugoslovansko skupnostjo in z matično Italijo.

Leto, od katerega smo se poslovili je bilo leto manifestacij 40-letnice osrednje organizacije italijanske Unije. Celotna kulturna ustvarjalnost je odsevala ta jubilej. Enako tudi 40-letnica italijanskega partizanskega bataljona Pino Budicin, 40-letnica dnevnika La voce del

popolo, ki v italijanskem jeziku izhaja na Reki ter dve desetletji sodelovanja Unije Italijanov Istre in Reke z Ljudsko univerzo v Trstu.

Teško je kar najhitreje povzeti celotno dogajanje v lanskem letu. Pa vendar bi ga po področjih lahko strnili v prizadevanja za poglobljanje vezi narodnosti z večinskim narodom v vseh sredinah. Nič manjša niso bila prizadevanja za urejanje, rekli bi notranjih težav. Tu mislimo na skrb za kadre, za šole narodnosti, prizadevanja za odpravo materialnih in denarnih težav.

Nikakor pa v pregledu lanskega dela ne gre pozabiti na stike in sodelovanje italijanske narodnostne

skupnosti v Jugoslaviji z matično Italijo. Med vezmi ob različnih obiskih družbenopolitičnih delavcev z obeh strani meje, je na najuglednejšem mestu obisk tristočlanske skupine pripadnikov narodnosti in predstavnikov večinskega naroda v Rimu ter sprejem pri predsedniku italijanske republike Sandru Periniju.

Italijanska narodnostna skupnost vstopa v novo koledarsko leto z rekli bi nekakšno prelomnico. Na drugem zasedanju Unije Italijanov Istre in Reke, bilo je zadnje decembrske dni, so sprejeli dokument, ki naj bi začrtal nadaljnjo razvojno pot italijanske narodnosti v Jugoslaviji. Od dosedanje zaščite narodnosti naj bi s kvalitetnim preskokom začeli uresničevati podružabljanje te problematike. Narodnostna skupnost bi morala postati pravi dejavnik skupnega življenja. To pa zahteva dejansko uresničevanje dvojezičnosti, ki je doslej ostajala tudi le zapisana v statutih in aktih. To pomeni priznavanje zgodovine skupnosti, njene kulturne dediščine, skratka preseganje manjšinskega položaja. Proces socializacije je pomemben korak naprej, odgovornost zanj nosita predvsem večinska naroda v obeh republikah, kjer živijo pripadniki italijanske narodnosti. Tako obsežno in zahtevno delo v vrstah italijanske narodnosti so lani opravili z izredno požrtvovalnostjo in voljo vseh v delovnih telesih, v številnih komisijah in zlasti v predsedstvu Unije. Njen dosedanji predsednik Silvano Sau ostaja na krmilu tudi prihodnje enoletno obdobje.

MIRJAM MUZENIČ

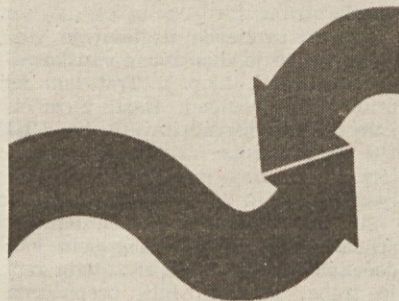
Ob 15. uri v gledališču Ristori

V nedeljo v Čedadu 22. Dan emigranta

22. dan emigranta giornata dell'emigrante

CEADAD/CIVIDALE 6.1.1984

Gledališče / Teatro Ristori alle/ob 15.00

ČEDAD — Praznik, priložnost za snidenje in pozdrav pred ponovnim odhodom po oddihu v družinskem krogu, na delovno mesto v tujino: to je hotel biti in to je tudi vedno bil Dan emigranta, ki ga prirejajo slovenske kulturne organizacije Beneške Slovenije vsakega 6. januarja v Čedadu. Tako bo tudi letos, ko bo Dan emigranta doživel že 22. izvedbo; prirejen bo v gledališču Ristori z začetkom ob 15. uri, kjer se bodo zbrali izseljenci in prebivalci Dolin, da bi v prazničnem in veselem vzdušju praznovali nekaj uric.

Kot druga leta je kulturni program zelo bogat in odseva kreativnost in življenjskost slovenskih organizacij iz videmske pokrajine. Pri njegovi izvedbi bodo sodelovali harmonikaš Ezio

Qualizza, Anton Birtič s svojimi mladimi učenci iz Barda in nekateri pevci iz Nadiških dolin. V središču kulturnega programa pa bo vsekakor uprizoritev predstave Beneškega gledališča, ki bo zaigrala dramo »Prepoved«, ki jo je napisal Izidor Predan, eden najaktivnejših kulturnih delavcev iz Beneške Slovenije.

Dan emigranta je tudi priložnost obračunov in načrtov za prihodnost. Ta naloga je bila letos poverjena Emilu Cencigu, duhovniku, ki se je vedno odkloval za vztrajno delovanje v obrambo slovenske narodnostne skupnosti. Pozdrav Čedadu pa bo prazniku prinesel njegov župan Giuseppe Pascolini.

»Novi Matajur« postal tednik

ČEDAD — »Novi Matajur«, glavno informativno glasilo Slovencev v videmski pokrajini, je z novim letom stopil na novo pot: izhaja v drugačnem formatu in postal je tednik.

»Novi Matajur«, ki je bil ustanovljen leta 1974, je prevzel dediščino »Mašurja«, periodičnega glasila, ki je prvič izšlo med osvobodilnim bojem in ki je ponovno začelo izhajati ob izteku 50. let. Deset let je izhajal kot petstajdnevnik; odražal je delovanje in pričakovanja slovenske narodnostne skupnosti v Beneški Sloveniji in bil instrument dialoga in sočkanja z italijansko večino. Objavljal je, kar bo seveda nadaljeval, glavne članke tako v slovensčini kot v italijansčini, njegovi stolpci so pa prinašali tudi številne rubrike v krajevnem narečju.

V Celovcu potrjena važnost sodelovanja med Koroško, Štajersko, Slovenijo in F-JK

TRST — Duh in važnost sodelovanja med Koroško, Furlanijo - Julijsko krajino, Štajersko in Slovenijo v okviru delovne skupnosti Alpe - Jadran sta bila ponovno potrjena na nedavnem neformalnem srečanju, ki je bilo v Celovcu in za katerega je dal pobudo koroški deželni glavar Leopold Wagner.

Srečanja, ki je bilo prirejeno v slovo dolgoletnemu predsedniku Furlanije - Julijske krajine Antoniu Comelliju, ki je letos po enajstih letih zapustil to mesto, so se udeležili tudi štajerski deželni glavar Josef Krainer, predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Šinigoj in novi slovenski zunanji minister Marko Kosin.

Ob priložnosti je bilo poudarjeno, kako so dobrososedski odnosi med štirimi deželami Italije, Avstrije in Jugoslavije odločilno vplivali za ustanovitev delovne skupnosti Alpe - Jadran, od katere je prišlo leta 1978. Na srečanju so se dotaknili tudi najvažnejših problemov, ki presegajo deželne meje in onih, ki so povezani z evropsko in mednarodno politiko.

Po analizi pristojnega deželnega odbora

Lovstvo, divjad in naravno okolje v F-JK

VIDEM — Vprašanje upravljanja divjadi je bilo nedavno predmet analize, ki jo je opravila deželna služba za lov in ribolov, ki je obenem razpravljala o stanju lova v Furlaniji - Julijski krajini. V podrobnostih so bile orisane glavne pobude, ki jih je sprejela deželna zakonodajna in upravnem področju.

Deželni posegi so šli v več smeri z namenom, da bi se usklajevale potrebe zaščite divjadi in nujnost, da bi se lovem zagotovila jamstva za strogo urejen in tehnično napreden lov. Zaradi tega je dežela z zakonom 13/69 v F-JK ustanovila lovske rezervate, v vsakem od katerih je tudi »zatočno področje«, kjer je prepovedana vsaka oblika lova. Na ta način je bil uveden specifični odnos med lovem in teritorijem, ki predvideva tudi določitev najvišjega števila lovcov v odnosu s količino divjadi na zainteresiranem področju.

Deželna zakonodaja poleg tega daje nalog vsakemu rezervatu, da v svojem okviru poskrbi za lovski pravilnik, ki je osnovan na kriterijih upravljanja obstoječe favne, da bi se izboljšala njena kakovost in obenem ustvarilo pravilno ravnanje med divjadjo in okoljem. Po drugi strani pa pravilniki posameznih lovskih rezervatov lahko predvidevajo še naknadne restrikcije poleg onih, ki so jih uzakonili dežela, organ ki upravlja rezervat in lovski koledarji predsednikov pokrajinskih odborov.

Deželna uprava je tudi s svojim zakonom po

vseh F-JK aplicirala juridični režim Alp, ki predvideva izvajanje važnih protekcionističnih norm, kot na primer prepoved uporabe avtomatske puške repetirke. Deželna uprava je tudi, prva v državi, prepovedala lov in uplenjevanje raznih vrst živali, med katerimi so vse roparice, dnevnice in nočne, vidra, jež, jazbec, hermelin, kotorna, rdeča jerebica in številne druge vrste ptic, za katere je bila nujna takojšnja zaščita. Pozneje se je deželna uprava prilagodila okvirnemu vsedržavnemu zakonu, ki določa vrste živali, ki jih je mogoče loviti.

Obilna zimska dlaka in maščobne zaloge varujejo divjad (na sliki gamsa) pred snegom in mrazom

Trenutno je v deželi dovoljen lov le na dvanajst vrst ptic, med raznimi deželnimi pobudami, ki težijo k zaščiti divjadi, pa je tudi velike važnosti popolna prepoved vsake oblike lova na velikih površinah. Gre za parke, integralne ali usmerjene naravne rezervate, državne in deželne gozdove in »zatočna področja« znotraj lovskih rezervatov in zaščitenih oaze.

Najvažnejše oaze v F-JK so v kraju Bordaglia v občini Forni Avoltri, ki se razteza na področju 2.180 hektarov, ob jezercu Pietrarossa na Krasu (250 hektarov), Valle Cavanata v Gradežu (60 hektarov) in v Maranu (824 hektarov). Omenjeni zadnji dve oazi imata mednarodni status, ker sta še posebej primerni za postavitev in gnezdenje vodnih ptic. Poleg tega dežela tesno sodeluje z ministrom za kmetijstvo pri letnem štetju vodnih ptic. Septembra lani je tudi s svojim zakonom razširila cilje, ki naj jih imajo omenjene oaze; ti cilji so usmerjeni v ohranjanje in izboljšavo ambientalnih vrednot in v promocijo didaktičnih in znanstvenih dejavnosti.

Boljše rezultate na tem področju pa je mogoče doseči le v sodelovanju z zainteresiranimi ustanovami in združenji. Pomemben primer je eksperimentalna vselitev muflona leta 1974 v pordenonski pokrajini, kjer je bilo zelo malo divjadi; muflon se je dobro prilagodil in se stalno širi. Dodati gre še, da je bil deželni odbor za lov in ribolov v perspektivi širšega sodelovanja razširjen z vstopom treh predstavnikov protekcionističnih združenj.

kosili z rafali njegove prijatelje. Na srečo je imel volčji občutek, kod se je treba umikati. Pognal se je v potok, katerega bregovi so ga krili pred Nemci, se umikal po njem in nato po jarku navzgor, proti vasem na pobočju.

Videl je, kako na smrtonosni čistini padajo tovariši, ki so izbrali napačno pot umika. Kosili so jih mitraljezi iz zvonika. Z dvema tovarišema se je prijatelj ob neki groblji, od koder so nato gledali, kako gorski lovci pobijajo ranjence. Ko pa so z bregov na desni in levi nastopile brigade in začele tolči z minometi, so Nemci odnehali. Naglo so se razvrstili v kolono in ušli po cesti ob reki, navzdol po dolini.

Lojze je pomagal pobirati mrtve in iskati ranjene, ki so se zavlekli v kleti po hišah. Bil je na pogrebu, ko so sedeminštirideset partijskih funkcionarjev položili v skupen grob. Govorili so, da poveljstvo dolži za poraz v prvi vrsti nebudnost pa špijone v diviziji in nekatere duhovnike. Čez nekaj dni je VOS aretiral skupino sovražnikov NOB in revolucije v Cerknem. Pokol je Lojzetu obležal v zavesti kot mora, ki se je vračala v nemirnih nočeh.

Sedeli so pri Osojniku okoli velike mize — Lojze in še dva aktivista. Menili so se o možnostih dela na terenu. Nemci, ki niso imeli dovolj vojaštva za obvladovanje prostora, so branili predvsem prometne zveze in izvajali nenadne vdore s presenečenji. Sredi živahne razprave sta prihajala Karlo in odredni voditelj partije Pišot. Vračala sta se iz Istre.

»Kako je, Karlo?« je vprašal Osojnik, ki je bil zmeraj žejen novic.

»Novic je dovolj, poglavitno pa je to, da našim

ne gre v glavo, da Nemci ubirajo našo taktiko presenečenja. Z majhno silo hočejo ugnati večjo in pri tem žanjejo uspehe.«

»Seveda, ker mi spimo. Pijani smo uspehov ob italijanski kapitulaciji. Ta je že zdavnaj mimo, mi pa imamo še vedno mačka,« je dejal strokovnjaško Osojnik, ki je bil še vedno previden in konspirativen kot na začetku boja.

»Mene imajo za starokopitnega, ker bi rad vodil dinamično bojevanje, tako z nenehnimi premiki in ofenzivnimi sunki majhnih skupin. Odredni štabovci hočejo širiti svobodno ozemlje tu, tik za Trstom. Batog se s štabom ni premaknil po ves mesec. Pa telefoni in odseki pa oblast, kot bi imeli res osvobojeno ozemlje... In kakšne težave so z Italijani! Naju s Pišotom bi bili v našem tretjem bataljonu, kjer je večje število Italijanov, skoraj ubili. Razorožili bi naju, če bi se pustila. Nič ni pomagalo, ko jih je Pišot opozarjal na internacionalni značaj našega boja. »Questa terra è italiana, Trieste è nostra« — to so bile njihove parole. Predstavljajo si, da bi Italija spet spravila podse Slovence. Obsodili smo na smrt komandanta Darka in enega od komandirjev, ki pa je žal pobegnil. No, če ne bi bil prišel naš udarni vod, bi bila midva s Pišotom mrzla.«

»Tako je, mrzla bi bila,« je pritrdil Pišot. »Zakaj? Zavaljo italijanskega nacionalizma, ki ga naši mirno prenašajo.«

Lojze pa je pripomnil: »Po terenu pa krožijo drugačne vesti. Pravijo, da ste na odredu rablji, ki ne znate delati z ljudmi, posebno pa ne z Italijani. Menijo, da je treba z njimi delati v rokavicah.«

STONE SVETINA

Med nebom in peklom

333.

V šoli je bil med boljšimi, čeprav so bili mnogi drugi po stažu in po izobrazbi močnejši od njega. Med njimi je bilo tudi precej deklet. Predavanja so imeli v prazni kasarni, spali pa so v naselju, porazdeljeni po hišah. Zadnji dan je doživel tragedijo poboja, ki se mu je sprevrgla v travmo. Na srečo se je ta dan pouk zakasnil. V Cerkno je udarila trupa za posebne naloge bataljona gorskih lovcov »Heine«. Sto štirideset mož, oboroženih z avtomatskim orožjem, je ponoči prodrlo v globokem snegu iz osemnajst kilometrov oddaljene Idrije v Cerkno. Šli so skozi obrambo treh brigad, ki so v hribovju obkrožale mesto, in mimo stražarjev štaba divizije.

Gorski lovci so z brzostrelkami pokosili stražarje ter naglo prodrli v cerkveni zvonik in v kasarno, kjer bi se bil že moral začeti pouk. Z bombami so razdejali dvorano, v kateri pa na srečo ni bilo niti enega učenca.

Lojzeta je zbudilo drdranje šarcev in pokanje bomb. Pograbil je Zgodovino VKP(b), ki mu je pomenila toliko kot sveto pismo semeniščnikom, pa tudi svoje zapiske, jih stlačil v torbo in s čevlji v rokah stekel s tovariši po ozkih ulicah, kjer so Nemci že

Celovita podoba gospodarskih gibanj bo znana čez nekaj mesecev Tržaško gospodarstvo je lani pokazalo več dobre volje kot konkretnih uspehov

Prezgodaj je še, da bi mogli na samem začetku leta natančno opredeliti gospodarska gibanja v tržaški pokrajini za komaj preteklo leto; statistični podatki nam bodo na voljo šele čez nekaj mesecev, brez njih pa celovite podobe ni moč potanko zarisati. Čas obračunov pa nas vseeno silijo, da vsaj na osnovi gospodarskega dogajanja skozi lansko leto skušamo na kratko opozoriti na bistvene premike, novosti in tudi na nerešene probleme.

Ugodno inflacijsko gibanje, ki je v Italiji z 20 padlo na pod 10 odstotno mero in oživitve proizvodne rasti sta najpomembnejša rezultata lanskega italijanskega gospodarskega leta, ki sta se pozitivno odrazila tudi v gospodarstvu Trsta, predvsem na ravni obetov za bližnji prihodnost. K temu moramo dodati konstruktivnejši pristop krajevnih dejavnikov in novo gospodarsko politiko na deželni ravni, dva pomembna dejavnika, ki sta v lanskem letu končno uspela preglasiti večno tržaško tarnanje in njegove politične implikacije. Še zdaleč si ne upamo trditi, da se je Trst dokončno prebudil iz otopenosti, a prvi znaki tega prebujanja so otipljivi zlasti v strnjeni obrambi industrije z državno udeležbo in v skupnem nastopu krajevnih gospodarskih in uravnih dejavnikov na pogajanjih z rimsko vlado.

Če se pomudimo najprej prav pri tem gospodarskem sektorju pa moramo žal ugotoviti, da se razmere v njem lani niso bistveno izboljšale. Odločilni bodo zato prvi meseci letos, ko bo v Trstu konferenca o podjetjih z državno udeležbo in o pristaniški in pomorski dejavnosti, medtem ko se bo treba v Rimu dokončno dogovoriti o sanaciji in proizvodni preusmeritvi industrijskih obratov v krizi.

Za zasebno industrijo še vedno velja ugotovitev o odsotnosti ustreznih novih pobud, kljub določeni razpoložljivosti investicijskih sredstev. Trst si bo moral pač izboriti tako gospodarsko podobo, ki bo znova privlačila kapital, saj se le-ta v okostenelih razmerah brez perspektiv ne more oplajati. Da pa sredstev za vlaganja na domačem tržišču ne primanjkuje, potrjujejo bilance tržaških zavarovalnic in denarnih zavodov, ki predstavljajo eno od svetlih poglavij tudi v lanskem gospodarskem gibanju.

Pristanišče je kljub izredno težki svetovni krizi, ki je zajela to dejavnost, vendarle uspelo zabeležiti pozitivne rezultate, zlasti kar zadeva tradicionalne povezave z avstrijskim gospodarstvom, sodelovanje z jugoslovanskimi pristanišči in skupen nastop na tretjih trgih.

Tradicionalna tržaška trgovinska dejavnost je preživela še eno leto brez poplave jugoslovanskih kupcev in ga izkoristila za prilagajanje novim razmeram na tržišču. Odklenkalo je še nekaterim trgovcem, ki so se dejavnosti lotili le iz gole dobičkonosnosti, večina pa jih je dokončno spoznala, da je tudi v Trstu napočil čas kakovostnejše in ustrežnejše po-

nudbe, zlasti v odnosu do tujih kupcev. Znana so prizadevanja tržaške Trgovinske zbornice in Zveze trgovcev, da bi slednjim omogočili cenejše nakupe z odbitjem davka IVA, kar bi nedvomno oživilo obmejno trgovino. Posebno živahen pa je bil v lanskem letu maloobmejni blagovni promet po avtonomnem računu, ki je dosegel rekordne zneske kljub administrativnemu omejevanju na jugoslovanski strani.

Eno od svetlejših poglavij je vsekakor področje znanstvene reziskovalne dejavnosti, kjer je Trst lani še pridobil na pomenu, zlasti z začetkom dela za ustanovitev Centra UNIDO za genetsko inženirstvo in biotehnologijo in z nadaljnjim uveljavljanjem Centra za teoretsko fiziko.

Številna vprašanja posameznih gospodarskih sektorjev so prelom leta dočakala povsem nerešena, toda reči je treba, da niso bila prepuščena stihiji. To velja zlasti za področje gradbene dejavnosti, obrti in storitvenih dejavnosti sploh. Na tem za Trst izredno pomembnem polju, žal še ni videti bistvenih novih perspektiv, brez načrtovanja pa tudi sredstva ne bodo napravila čudežev. O-

brtniki so ugodno pozdravili ustanovitev posebnega deželnega odborništv s preosnovno starega odbora, postavili so konkretne zahteve za rešitev svojih problemov, za katere je v Trstu v veliki meri pristojna občinska uprava. V gradbeništvu se je kriza še naprej stopnjevala, poleg načrtov občine o obnovi zgodovinskega jedra pa bo potrebna tudi večja zasebna pobuda za oživitve dejavnosti.

To so seveda le nekatere fragmentarne ugotovitve o gospodarskem letu, kakor ga je spremljala naša kronika. Zaključilo se je s pozitivnim znakom nove pripravljenosti Rima, da bi spodbudil gospodarsko oživitve Trsta. 220 milijard, ki jih je vlada z novim finančnim zakonom namenila Julijski krajini, razpoložljivosti na deželni ravni in sicer deljeno sprejeta vest o paketu olajšav, ki ga pripravljajo ministri za industrijo Altissimo so novosti, s katerimi je tržaško gospodarstvo zakorakalo v novo leto. Od njegovih lastnih sil pa bo odvisno, če jih bo znalo s pridom izkoristiti in se končno izmuzniti iz objema preživele podjetniške miselnosti in otopenosti.

V. B.

Prvi delavnik po ukinitvi depozita

Včeraj skromen obisk jugoslovanskih kupcev

Trst, 2. januarja 1985 — prvi delavnik po ukinitvi depozita: navala jugoslovanskih kupcev ni bilo, obisk Jugoslovancev je bil še skromnejši, kot na primer pred božičnimi in novoletnimi prazniki. Tak vtis smo imeli po včerajšnjem dopoldanskem sprehodu po središčnih mestnih ulicah, po postanku na avtobusni postaji in na železniški postaji in po telefonskem pozivovanju na mejnih prehodih. Vtis v celoti potrjuje predvidevanja tržaških gospodarskih krogov, ki so pred dnevi izredno pozitivno ocenili sklep jugoslovanskega zveznega izvršnega sveta, vendar so istočasno tudi opozorili, da se za tržaške trgovce s tem še ne bodo kar na en mah vrnil »zlati časi«, kakršne je tržaški trgovski sektor preživel vse do 1981. leta.

Med sprehodom »v iskanju jugoslovanskih kupcev« smo opazili le štiri avtomobile z jugoslovanskimi evidenčnimi tablicami: 2 (eden z Reke, drugi iz Ljubljane) sta bila parkirana ob Kanalu, eden (iz Pulje) je iskal parkirni prostor v bližini Trga Unità, eden (spet iz Ljubljane) pa je bil parkiran pred avtobusno postajo. Avtomobilov iz drugih bolj oddaljenih republik (na primer iz Srbije, Bosne in Hercegovine, Črne gore) nismo opazili.

Skromen obisk se je primerno odra-

žal pri nakupovanjih na Rusem mostu ali na trgu pred železniško postajo. Na trgu pri Rusem mostu je »delovalo« le nekaj stojnic. Ob njih je prileten par kupoval svetel foulard, dve mamici sta si ogledovali slinčke za dojenčke, pri bližnji stojnici si je mladenič meril telovadne copate, in to je bilo tudi vse.

Še bolj pusto je bilo med stojnicami na Trgu Libertà. Dobra polovica kioskov je bila zaprta. Kljub temu je bilo ob enajstih med stojnicami še vedno več prodajalcev kot kupcev.

Na poti od Rusega mosta do železniške postaje smo srečali mlada Rečana, s katerima smo se porazgovorili o sedanjih »ugodnostih« nakupovanja v Trstu. »Trst za nas, ni več tako interesanten kot nekdanje«, sta začela. »Prvič predesem zato, ker je, glede na menjavo dinarja postal za naše žepe predrag, drugič pa zato, ker je sedaj jugoslovanski trg bolj za ložen kot nekdanj. Kavno, limone, pomaranče, pa tudi mandarine lahko kupimo namreč doma«.

Na vprašanje, kaj sta prišla kupovat v Trst, sta odgovorila, da sta izkoristila praznik (v Jugoslaviji je bil namreč včeraj praznik) in prišla po nekaj rezervnih avtomobilskih delov. »Na meji nismo imeli nobenih problemov; kolon sploh ni bilo, ob našem prihodu smo srečali le še avtobus Reke. Po vsej verjetnosti so naši sohržavljeni preveč iztrošili ob teh praznikih, zato je bil tudi obisk takoj po ukinitvi depozita tako skromen«, je bil njun komentar.

Na parkirišču za avtobusno postajo so bili parkirani štirje jugoslovanski avtobusi: dva iz Pulje ter po eden z Reke in iz Nove Gorice. Voznika enega od puljskih avtobusov smo vprašali, če se je pri včerajšnji vožnji »poznala« ukinitve depozita. »Sploh ne«, je bil odgovor. »Potnikov ni bilo več kot druge dneve. Večina pa so bili taki, ki so prišli v Trst na obisk k sorodnikom. Niti enega potnika ni bilo, ki bi si ob vstopu rezerviral povratno karto, kar jasno kaže, da naši potniki niso prišli v Trst izključno po nakupe«, je zaključil puljski šofer.

Vse kaže, da je bil včerajšnji dan sploh klavrn za avtobusna podjetja, katerih avtobusi peljejo iz Jugoslavije v Trst. To so nam potrdili na avtobusni postaji, pri čemer so nam posredovali zgorevne podatke: avtobus z Reke je pripeljal zjutraj v Trst le pet potnikov...

Povsem normalen je bil tudi železniški promet. Z vlakom iz Beograda, ki privozi na tržaško železniško postajo ob 8.36, je prispelo v Trst približno 350 potnikov, z vlakom iz Ljubljane pa jih je ob 9.46 prispelo približno 170. Tolikšen promet je bil v zadnjih časih povsem običajen, medtem ko je bil pred uvedbo depozita mnogo večji. Takrat je vlak iz Beograda pripeljal v Trst tudi do tisoč dvesto, tisoč tristo potnikov dnevno!

● Predsednik tržaške Trgovinske zbornice Tombesi je včeraj sprejel avstrijskega trgovskega poverjenika v Trstu dr. Herberta Geisslerja, s katerim je obravnaval razna vprašanja, ki zadevajo trgovske in kulturne izmenjave med Trstom in Avstrijo.

SDGZ pripravljeno na pomoč svojim članom Pomembne novosti v davčni zakonodaji

Člane Slovenskega deželnega gospodarskega združenja je novo leto zasulo s kopico novih obveznosti, od katerih so gotovo najvažnejše tiste iz zakonskega odloka št. 953 ali tako imenovanega paketa Visentini. Da bi svoje člane seznanilo z njimi in jim olajšalo prilagajanje novemu konceptu davčne zakonodaje, je združenje že poskrbelo za javne sestanke, ki se bodo zvrstili po naslednjem vrstnem redu:

- v ponedeljek, 7. januarja, ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah; v torek, 8. januarja, ob 20. uri v prostorih društva I. Gruden v Nabrežini;
- v sredo, 9. januarja, ob 20. uri v gledališču »France Prešeren« v Boljuncu;
- v petek, 11. januarja prav tako ob 20. uri pa v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20/II.

Združenje je svoje člane o najpomembnejših novostih sicer že obvestilo z okrožnico, ker pa gre za stvari, ki zanimajo tudi širšo javnost, smo se jih odločili na kratko povzeti.

S prvim januarjem so se spremenili količniki IVA, ki se z dosedanjih 8 in 10 odstotkov poenotijo na 9 odstotkov, kar velja tudi za gostinske storitve. Dosedanji količniki 15, 20 in 30 odstotkov so poenoteni na 18 odstotkov in nanovo veljajo tudi za luksuzne gostinske storitve. Dosedanji količnik 0 odstotkov se poviša na 2 odstotka, kot na primer za kruh, testenine, sveže mleko itd. Izjeme so plin, petrolej, goriva in manufakture, ki imajo količnik 9 odstotkov, medtem ko za nove gradnje ostaja še naprej v veljavi količnik 2 odstotka, za večino proizvodov luksuznega blaga pa

38 odstotkov.

Za triletnje 1985-86-87 so v veljavi novi sistemi obračunavanja davka IVA. Mala podjetja, ki so imela v letu 1984 do 3 milijonov lir prometa, bodo odslej plačevala davek na forfetarni podlagi. Podjetja, ki so lani imela promet do 780 milijonov, ali imajo pravico do poenostavljenega knjigovodstva, imajo avtomatično forfetarni sistem, če se ne odločijo za dvostavno knjigovodstvo na osnovi letne prijave davka IVA, do 5. marca 1985. Enaka izbira velja tudi za neposredne davke, kot so IRPEF in ILOR. Gradbena podjetja in pekarnarje lahko za obračunavanje davka IVA izberejo dosedanji sistem, za neposredno obdavčenje IRPEF in ILOR pa forfetarni sistem. Podjetja, ki so lani presešla 780 milijonov lir prometa,

ali so se odločila za dvostavno knjigovodstvo, bodo davek IVA plačevala po dosedanjem sistemu.

Med ostalimi pomembnimi novostmi naj omenimo obveznost posebnega registra klientele za proste poklice, ki optirajo za dvostavno knjigovodstvo; obvezno vodenje žigosanega registra amortizacij za vsa podjetja; ohraneno vodenje vseh dosedanjih knjig IVA; nova delitev dohodka v družinsko vodenih podjetjih in možnost, da se do 30. julija letos spremenijo v javnopravne družbe (Società in nome collettivo); nov način ocenjevanja inventarja; verjetnostni ali induktivni pregledi v podjetjih, ki bodo uporabljala forfetarni sistem.

SDGZ bo natančnejše informacije objavilo v naslednji okrožnici, svoje člane pa opozarja, da je za izbiro med forfetarnim in dvostavnim knjigovodstvom nujno potreben podroben analitični inventar.

tržaška knjigarna

TRST — Ul. sv. Frančiška 20

sporoča, da bo zaprta 4. in 5. januarja 1985 zaradi inventure.

Pogovor z direktorjem dr. Davidom Bregantom

Dejavnost Pomorskega inštituta v Trstu

Prav gotovo se mnogi naši bralci spominjajo, kako so se nekoč ob napovedi vremena po radiu sklicevali na Pomorski inštitut v Trstu (Istituto Talassografico di Trieste), ki je tedaj vodil splošna vremenska opazovanja, vse podatke šifriral ter jih posredoval raznim radijskim postajam in časopisnim redakcijam. Iz praktičnih razlogov se v zadnjih letih ukvarja z opazovanji in napovedmi vremena meteorološki urad vojaškega letalstva. Da bi zvedeli kaj več o trenutnem stanju Pomorskega zavoda v Trstu, smo se napotili k direktorju dr. Davidu Bregantu, ki nam je o delovanju inštituta povedal marsikaj. Najprej smo se pozanimali, kdaj je bil inštitut ustanovljen in kakšna je njegova sedanja naloga.

Začetki delovanja Pomorskega observatorija v Trstu segajo v prejšnjo stoletje, ko je cesarsko-kraljevska akademija za trgovino in pomorstvo (L'imperiale Regia Accademia di Commercio e Nautica di Trieste) 30. dec. 1840 sklenila, da se morajo s 1. januarjem 1841 pričeti redna, nepretrgana, vizualna in instrumentalna meteorološka opazovanja v Trstu. Te je od tega dne redno vodil Pomorski observatorij in geofizični inštitut, sedanji Pomorski inštitut v Trstu. Od leta 1945 do leta 1977 je zavod deloval pod okvirom ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo, od leta 1977 pa je tržaški pomorski zavod dokončno prešel pod okrilje državnega sveta za raziskovanje. Naj pri tem omenimo, da so podobni inštituti v Italiji samo trije in sicer v Trstu, Tarantu in Messini. Medtem ko se zavoda v Tarantu in Messini ukvarjata predvsem z biološkimi raziskovanji, to je s preučevanjem organskega sveta v morju, deluje tržaški inštitut predvsem na področju opazovanj kemičnih in fizikalnih pojavov v Jadranskem morju.

Sedanja dejavnost našega inštituta je torej preučevanje predvsem Jadranskega, pa tudi ostalih italijanskih morij; raziskuje lastnosti morske vode (tempera-

turo, količino soli, barvo itd.), ukvarja se z dinamičnimi lastnostmi vode kot so valovanje, plimovanje in morskimi tokovi, raziskuje globino morja ter relief in sestavo morskega dna. V oskrbi ima tudi raziskovalno morskostojanko za merjenje plimovanja. Kot smo že omenili, se je pred nedavnim inštitut ukvarjal tudi s klimatološkimi in meteorološkimi opazovanji pri nas. V zvezi s tem je bilo po našem Krasu postavljenih več meteoroloških opazovalnic, od katerih sta se ohranili samo še dve, in sicer vremenska hišica na Repentabu ter v Bazovici. Odkar se z opazovanji in napovedmi ukvarja meteorološki urad vojaškega letalstva, je Pomorski observatorij v Trstu izgubil eno izmed nekdanjih funkcij, in sicer opazovanje meteoroloških elementov in pojavov ter šifriranje v vremenska poročila. Kljub temu pa še vedno zbira meteorološke podatke, a le za lastno uporabo.

Ne glede na to, da se tržaški pomorski zavod v glavnem bavi predvsem s problemi morja, smo se v prijetnem pogovoru z dr. Bregantom nazadnje pozanimali, kakšno je njegovo stališče glede aktualnega problema onesnaženja ozračja, kakšne so lahko posledice in koliko le-te vplivajo na vremenske razmere. Težko bi bilo trditi, je dejal dr. Bregant, da je onesnaženje zraka eden odločilnih dejavnikov pri spreminjanju klime v nekem določenem kraju. Res je sicer, da so meteorološki pafametri odvisni od virov onesnaženja, ker le-to občutno vpliva nanje. Vendar je to le eden od številnih stranskih vzrokov, ki pogojujejo razne spremembe v podnebnju.

Glede vremenskih napovedi pa lahko trdimo, da kljub velikemu napredku vremenoslovske »znanosti« ostajajo napovedi del drzna ugibanja, ki se uresničujejo v 70 odst. primerov. Ostalih 30 odst. je prepuščeno našim vsakodnevnim modrovanjem.

TONE TRENTO

Slab začetek na področju zaposlovanja

Novi odpusti delavcev v kovinarskem sektorju

Delavci industrijskih podjetij Saladanavi in Orlando, ki imata svoja obrata v industrijski coni in se ukvarjata s popravili ladij, so se včeraj zbrali na sindikalni skupščini in zavzeli ostro kritično stališče do ravnanja delodajalcev. Skupščina je namreč razpravljala o hudih problemih, ki so nastali po spojitvi obeh podjetij v novo podjetniško družbo ORSO. Podjetji, ki zaposlujeta skupno 54 kovinarjev, sta v prejšnjih dneh razposlala sedemnajstim delavcem pisma. V njih seveda niso bila kaka voščila za boljše in prijetnejše novo leto, pač pa sporočila, da jih odpuščajo iz službe, s pripombo, da obstajajo še vedno možnosti za ponovno zaposlitev. Kot zanimivost velja omeniti, da so med odpuščenimi sindikalni predstavniki podjetja, kar je prav gotovo pomenljiv podatek, ki ga včerajšnja skupščina ni prezrla.

Delavci in sindikalni predstavniki kovinarjev so najodločneje obsodili metode vodstev obeh podjetij ter jih označili za banditske, zlasti če upoštevamo, da sta podjetji prejeli za celotno operacijo prodaje obratov in njune združitve v novo kar milijardo in 300 milijonov lir iz javnih sredstev (od EZIT in Friulie) ter se ob tem obvezali, da bosta ohranili organik nespremenjen.

Vse to predstavlja nov hud udarec za kovinski sektor v našem mestu, pravijo razočarani delavci in pripominjajo, da ni mogoče uporabljati javnega denarja za krčenje organikov in za posege, ki oškodujejo izključno delavstvo. S skupščine je vsekakor izšla zahteva po srečanju na uradu za delo z delodajalci ter s predstavniki EZIT in Friulie, ki naj bi razčistilo ozadje celotne zadeve in pokazalo, kakšni so pravzaprav nameni nove družbe.

Pobude združenja ACLI za mir

Tržaško združenje ACLI odgovarja s konkretno pobudo na poslanico, ki jo je izrekel papež za novo leto. Pokrajinsko vodstvo je namreč začelo v vseh svojih krožkih na Tržaškem z akcijo zbiranja podpisov pod zahtevo, da bi tržaška občina proglasila svoje območje za denuklearizirano ozemlje, na katerem naj bi bilo strogo prepovedano nameščanje ali že samo prevažanje kakršnegakoli jedrskega vojnega materiala. Poleg tega bo združenje posvetilo ves januar informiranju in poglobljenim razpravam o vprašanih oboroževanju in nerazvitosti v svetu.

Včeraj zjutraj ob 4. uri so poslopje v Ul. Combi zajeli ognjeni zublji

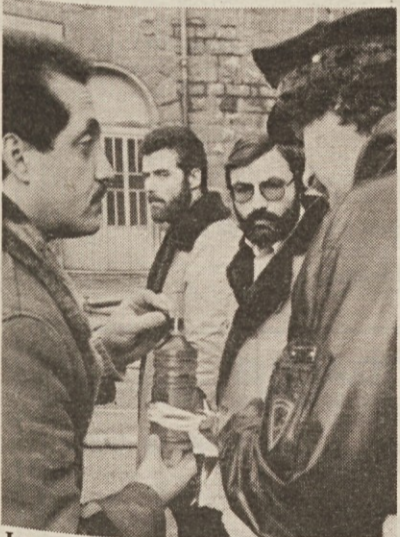
Padtahnjen požar uničil sedež šole Galvani

Neznanci vrgli v urade šole vnetljive stekleničke - Na stotine milijonov lir škode

Nekaj stotin milijonov lir je škoda, ki jo je povzročil silovit požar na sedežu italijanskega poklicnega zavoda za industrijo in obrt Galvani v Ul. Combi 13. Ogenj je opustošil pritličje šolskega poslopja in ves desni trakt, kjer so imeli svoje prostore ravnateljstvo zavoda, tajništvo, arhiv in skladišče ter šolska telovadnica. Ta del poslopja je bil popolnoma uničen, preostali prostori pa so bili hudo poškodovani. Po vsej verjetnosti v ponedeljek, ob izteku božičnih in novoletnih praznikov, v njih ne bodo mogli nadaljevati s poukom. Kot so ugotovili izvedenci znanstvene policije in tržaškega Digosa, je bil požar podtaknjen. Neznanci so s silo vlomili v poslopje in vrgli v urade več zažgalnih stekleničk, ki so zanetile uničujoč požar.

Ogenj se je razplamtel včeraj približno ob 4. uri zjutraj. Gasilce je tedaj neznan glas po telefonu obvestil, da se iz šolskega poslopja v Ul. Combi 13, kjer imata sedež vodstvo italijanskega zavoda Galvani in oddelki za odontotehniko, vali gost dim. Tržaški gasilci so prispeli na kraj s sedmimi vozili, s skupno 25 možmi, ki so takoj prek notranjega dvorišča z vodnimi brizgalkami navalili na desni, kadeči se trakt šolskega poslopja. Ogenj se je razširil v uradih nad šolsko telovadnico. Prizadel je ravnateljstvo, tajništvo, arhiv in skladišče. V ravnateljevem uradu je gorelo s tako silo, da se je usul del strehe, ogenj pa je ožgal tudi tramovje na stropu spodnje telovadnice rekreativna De Amicis, ki služi od septembra dalje, od vselitve zavoda Galvani v šolsko poslopje, kjer je imela dotlej sedež italijanska osnovna šola Edmondo De Amicis, tudi za šolsko telovadnico zavoda Galvani.

»Desni trakt je popolnoma uničen,« nam je zjutraj povedal polkovnik tržaških gasilcev Nevio Lofano, ki je prispel med prvimi na kraj požara. »Tramovje je ožgano, zato bo treba poslopje porušiti in ga ponovno zgraditi. Kvečjemu je uporabno le še zunanje obzidje.«

Izvedenec znanstvene policije drži v rokah vnetljivo stekleničko, ki so jo našli v poslopju

Gasilci so z brizgalkami po lestvah navalili v urade desnega trakta opustošenega poslopja. Uničena je bila tudi spodnja telovadnica

Približno dve uri po izbruhu prvega požara so gasilci opazili, da gori tudi v pritličju poslopja, ki daje na Ul. Combi. Že prej so sicer videli, da se iz nekaterih oken v pritličju kadi, mislili pa so, da gre za dim požara iz desnega trakta (desni trakt in osrednje poslopje sta namreč zgrajena v obliki črke »L« in sta med seboj povezana). Imeli so tako še dodatno delo. Požar je opustošil nekaj uradov; najhuje sta bili prizadeti didaktično tajništvo in profesorska zbornica v prvem nadstropju. Pod profesorske zbornice se je namreč usul v didaktično zbornico.

V osrednjem poslopju je bil hodnik povsem očrnil od dima, prav tako, čeprav v manjši meri, pa sta bili prizadeti tudi prvo in drugo nadstropje, kjer se je v štirinajstih razredih učilo približno 300 dijakov oddelka za odontotehniko.

Policija je takoj uvedla preiskavo o vzrokih požara. V enem od uradov (skupno je bilo uničenih šest uradov) so gasilci našli plastično stekleničko z vnetljivo tekočino (po vsej verjetnosti bencinom), kar neizpodbitno pričra o atentatu. Neznanci so se pritohtapili v šolsko poslopje najverjetneje prek vrat na dvorišču, saj so bila ob prihodu gasilcev odprta. Vse kaže, da so poškodovali tudi vhodna vrata v Ul. Combi 15 (poslopje ima namreč dva glavna vhoda, v Ul. Combi 13 — vhod v desni trakt, in vhod v Ul. Combi 15 na vogalu z Ul. Colautti). Vse kaže, da so neznanci vrgli po eno vnetljivo stekleničko v vsak urad, v nekaterih uradih pa so tudi prebrskali omare in pisalne mize. Doslej si ni nihče prevzel odgovornosti za podli atentat.

Poleg preiskovalcev, ki jih vodi komisar dr. Annibale Martino, so si prizorišče požara ogledali tudi ravnatelj zavoda dr. Mario Garlati, občinski odbornik za šolstvo Lucio Vattovani in drugi občinski izvedenci. Mestni redarji so vse do poldne, ure, ko so gasilci končali s svojim težkim delom, nadzorovali promet, ki je bil v prvih jutranjih urah nekaj časa tudi ustavljen.

Pogovor s skladiščnico poklicnega zavoda Galvani

Spet smo ostali brez prostorov

Med številnimi mimoidočimi, ki so se včeraj zjutraj zaustavili pred pročeljem šolskega poslopja v Ul. Combi, da bi izvedeli o škodi, ki jo je povzročil požar in o vzrokih, je bila tudi Nadja Hrvatina, skladiščnica na šoli Galvani. »O požaru sem zvedela zjutraj po radiu, in sem se takoj pripeljala pred šolo,« je povedala še vsa pretresena.

Včeraj bi morala namreč nastopiti službo po novoletnem prazničnem premoru. »Za neučno oseboje ni praznikov kot za dijake,« je povedala, narkar je pogovor stekel o vseh prizadevanjih, ki so bila potrebna, da se je poklični zavod Galvani vselil v prostore v Ul. Combi, šola je ostala sedaj spet brez prostorov.

»Do lani je bil sedež našega zavoda v Ul. Lazzareto Vecchio 24. Tamkajšnji prostori pa niso bili več primerni, zato se je občina odločila za preselitev sedeža šole in oddelka za odontotehniko v dotodanjo osnovno šolo Edmondo De Amicis. Šola De Amicis so, zaradi skromnega števila otrok, združili in preselili v šolo Morpurgo.«

»Preselitev je zahtevala veliko truda,« se je spominjala Nadja Hrvatina. »Podjetje, ki mu je občina poverila preurejanje, je vse poletje zagnano delalo, da bi bili prostori sredi septembra naredi. Prepletkalo je vse učilnice do začetka septembra, narkar so čistilke z vseh oddelkov naše šole skupno počistile prostore. Med preurejevalnimi deli so delavci zamenjali dotrajano električno napeljavo in napeljali tudi električni tok z 220 volti, kar je bilo za našo šolo, z laboratoriji in kompjuterjema, nujno potrebno. Poleg tega so namestili tudi nove telefone.«

»Preurejanje je stalo mnogo tudi šolo samo, ki je kupila nove klopi, stole in zavese. Ob začetku šolskega leta so se v novo šolo vselili posamezni razredi, uradi pa do konca septembra. Vodstvo šole je moralo namreč zapustiti staro poslopje v Ul. Lazzareto Vecchio najkasneje do 1. oktobra, ker se je tedaj v tiste prostore vselil zavod Fermi,« je obrazložila Nadja Hrvatina.

Tako je po požaru izgledalo didaktično tajništvo šole Galvani

Atentat zavrl prizadevanja za boljšo porazdelitev šolskih prostorov v Trstu

Tržaški župan Richetti je izrekel včeraj v imenu občinskega odbora svoje obžalovanje in zaskrbljenost nad požarom ki je opustošil sedež poklicnega zavoda za industrijo in obrt Galvani in zobotehničnega laboratorija.

»Požar je hudo prizadel skoraj vse šolsko poslopje, zadal pa je hud udarec tudi prizadevanjem občine, da bi primerno porazdelila obstoječe šolske prostore,« je poudaril tržaški župan Richetti.

O racionalnejšem porazdeljevanju učnih prostorov v Trstu je spregovori

ril tudi občinski odbornik za šolstvo Lucio Vattovani, ki je omenil, da je bila prav vselitev zavoda Galvani v bivše poslopje osnovne šole De Amicis ena od pomembnejših etap poti k primernejši uporabi šolskih poslopij. Požar je povzročil sedaj nove te

Pred meseci atentata na licej Dante in zavod za geometre

Podtaknjeni požar na zavodu Galvani je že tretji tovrstni atentat na italijanske višje srednje šole od začetka letošnjega šolskega leta dalje. Pred nekaj meseci so neznanci podtaknili ogenj na liceju Dante Alighieri, pred dobrim mesecem pa je gorelo v zavodu za geometre. Takrat so neznanci prebarvali zidove z nacističnimi simboli in s kratiko NAR (Nuclei armati rivoluzionari).

Atentata nista povzročila večje materialne škode, funkcionarji tržaškega Digosa pa so pripisali oba požiga dijaškim krogom z »določeno mero tudi političnega ozadja.«

Atentat na šolo Galvani je, vedno po mnenju funkcionarjev Digosa, »bolje uspel«. Bil je skrbno pripravljen, kar daje sklepati, da ne gre storilcev iskati izključno v dijaških krogih.

žave, saj bo morala občina poiskati ustrezne prostore za oddelke zobotehnikov. Tudi uničenje šolske telovadnice je huda izguba, ker je telovadnica, ki jo je občina šele pred kratkim popolnoma preuredila, služila tudi drugim bližnjim šolam.

Danes si bodo gasilci in izvedenci tržaške občine ponovno ogledali poslopje v Ul. Combi, da bi ugotovili, ali je šola sploh vseljiva ali ne.

Družabni večer pokrajinskega VZPI-ANPI

VZPI-ANPI Trst vabi vse svoje člane, aktiviste, simpatizerje z družinami in mladino na družabno novoletno srečanje z glasbo, plesom in odlično večerjo, ki bo v soboto, 5. januarja 1985, pri Domju (Dispral). Vpisnina na sekcijah še danes, 3. januarja, ali po telefonu 730-306.

Matjaž - prvi letošnji slovenski novorojenček

Kot je običaj, smo v prvi letošnji številki našega dnevnika objavili tudi kroniko iz tržaške porodnišnice. Med slikami letošnjih prvorojencev in njihovih mamic žal nismo mogli objaviti slike prvega slovenskega novorojenčka, ker je pač nekoliko zakasnil svoj prihod. Zato pa jo z veseljem objavljamo danes. Malček, ki je že radovedno pomežiknil našemu fotografu, je Matjaž. Njegov osrečujoči glasek pa je prvič zapel ob 22.06, na novega leta dan seveda, v veliko veselje mamice Fride Klanjšček, navdušene pevke devinskega Dekliškega zborra, ki ga nasmejana tišči v naročju, kot vidimo na sliki, in očka Hadrijana Caharije, odbornika KD Igo Gruden iz Nabržine. Vsem trem želimo veliko sreče, zdravja in vedrine.

Dovoljenje Tržaški pokrajini za sprejem 29 novih uslužbencev

Tržaška pokrajinska uprava je dobila od pristojnega ministrstva dovoljenje, da lahko najame 29 novih uslužbencev. Kot je znano, velja za vse javne uprave omejitve organika, skratka, ni jim dovoljeno, da bi prekoračile števila obstoječega personala.

Vest je sporočil predsednik Tržaške pokrajine Gianni Marchio, ki je poudaril, da je bila ena izmed osnovnih programskih točk sedanje vladne večine prav zaposlitev organika; to tudi v luči novih pristojnosti, ki naj bi jih imele pokrajine. Marchio je dodal, da pomeni najem uslužbencev pripravo za izpolnjevanje novih nalog.

Iz Rima pričakujejo sedaj le še dokončno izdelavo dekreta, ki ga je sprejela vlada, gre pa le za upravne posege. Na Tržaški pokrajini pa so že izdelali pravilnike za natečaje, saj bodo lahko najemali le na podlagi javnih natečajev.

Od 29 predvidenih mest sta dve mesti takšni, ki zahtevata znanje slovenščine. Mesta pa so naslednja: 1 svetovalec na področju raziskav; 1 kmetijski tehnik - raziskovalec; 1 tehnik industrijske stroke; 1 socialna delavka; 1 bolniška asistentka; 1 upravni vodja, 1 upravni vodja z znanjem slovenščine; 1 strojepiska, 1 steno grafa - strojepiska; 2 uradnika; 1 skladiščnik; 1 tehnični pomočnik; 1 tehnični pomočnik z znanjem slovenščine; 2 kvalificirana delavca; 1 kurir; 4 specializirani delavci; 2 cestarja; 1 cestar - sofer; 2 otroški negovalki; 2 slugi in 1 centralist.

● Krajevna zdravstvena enota je odprla deset delovnih mest v okviru službe šolske medicine za otroške vrtnice. Prošnje na kolkovanem papirju za 3000 lir in ustrezne dokumente je treba predložiti najkasneje do 12. ure dne 15. januarja na KZE v Ul. Farneto 3. Vse zadevne informacije so na razpolago v uradu v Ul. Stuparich 1 (III. nadstropje, soba št. 55).

Na prvi dan leta na Melari

Eksplzija petarde ranila tri fante

Navada prižiganja petard in umetnih ognjev ob novem letu se je v zadnjih letih razpasla tudi pri nas, tako da je tudi v Trstu treba dan po novem letu prešteti ranjence. Obratni seveda niso tako dramatični kot kje na Jugu, zaskrbljujoče pa je, da se mora novoletno praznovanje za vedno večje število ljudi končati v bolnici zaradi opeklin.

Takšna usoda je na prvi dan leta doletela tri mlade fante iz Rocola-Melare, ki bodo morali zaradi neodgovornega početja neidentificiranih »veseljakov« preživeti več dni v bolnišnici.

15-letni Davide Rosani, Ul. Pasteur 2, njegov 12-letni brat Simone in njun 14-letni prijatelj Cristiano Garniel, Ul. Pasteur 19, so se predvčerajšnjim vračali s silvestrovanja domov, ko so prav v bližini ogromnega stanovanjskega bloka pri Melari zaslišali močno eksplozijo, takoj nato pa jih je oplazil velik plamen. Vsi trije so se zaradi opeklin prve in druge stopnje po obrazu in rokah morali zateči v bolnišnico. Na dermatološkem oddelku bolnice na Katinari so pridržali Davida in Cristiana s prognozo okrevanja v treh tednih, mlajšega Simona pa so pospremili v otroško bolnico Burlo Garofolo, kjer

bo moral preležati 10 dni. Policiji so vsi trije povedali, da so petardo verjetno vrgli z okna bloka na Melari. Policijski agenti so opravili temeljito preiskavo in zaslišali več stanovalcev, vendar brez rezultatov.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD Lonjer - Katinara vabi na predvajanje mladinskega filma KEKEC, ki bo jutri, 4. t.m., ob 17.30 v društvenih prostorih v Lonjerju. Vabljeni vsi otroci.

razstave

Foto Trst '80 sporoča, da je razstava črno-belih fotografij III. natečaja odprta do 6. januarja '85 v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20, od 8.30 do 12.30 ter od 14. do 22. ure razen ob praznikih in predpraznikih.

V galeriji Cartesius je do 10. januarja '85 odprta razstava tržaškega slikarja Alda Bressanuttija.

Do 11. januarja bo v umetnostni galeriji Rossoni - Korzo Italia 9 - razstavljal slikar Oliviero Cervini. Otvoritev ob 18. uri.

Trije poljubi za srečno 1985

Gornja slika je sama po sebi dovolj zgovorna: mladost, veselje ob novem letu in seveda poljubi. Trije poljubi za srečno leto, ki je pred nami; in seveda poljubi za poljube, ki še pridejo. Kajti če si želimo svet brez vojne, če si želimo padec inflacije, če si želimo globalno zaščito, potem si želimo tudi miren kotiček, brez fotoaparata za poljube

Božični koncert pri Sv. Ivanu

V nedeljo popoldne je bil v župni cerkvi Sv. Ivana božični koncert, ki ga je priredil mešani pevski zbor »Marij Kogoje« od Sv. Ivana. Številni poslušalci so bili deležni prijetnega kulturnega doživetja. Mešani zbor je pod vodstvom Nade Žerjal - Zaghet pel deset božičnih pesmi slovenskih skladateljev. V začetku prvega in drugega dela bogatega sporeda je nastopil in čudovito izvedel na orglah mladi domačin Andrej Pegan, ki je lansko leto oktobra diplomiral na konservatoriju Tartini, razne skladbe svetovno znanih skladateljev, kot na primer Bacha, Mendelssohna, Pasquinija, Premrla in drugih.

Prisotni so tako mladega organista kot zbor nagradili z dolgotrajnim aplavzom. (m.m.)

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 3. januarja
GENOVEFA

Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.34
— Dolžina dneva 8.48 — Luna vzide ob 13.35 in zatone ob 4.08.

Jutri, PETEK, 4. januarja
ANGELA

Vreme včeraj: temperatura zraka 2 stopinji, zračni tlak 1002,3 mb pada, brezvetrije, vlaga 52-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 10 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Valentina Puppini, Giacomo Chiarotto, Jennifer Vidach, Stefano Colonna, Alice Affatati, Maria Antonietta Bellofatto, Marianne Denise Baruffini.

UMRLI SO: 83-letna Natalina Bressan vd. Buttora, 80-letna Andreina Gmeiner vd. Selmo, 50-letna Maria Pifar vd. Križmanc, 64-letni Aldo Alzetta, 61-letna Lidia Breccia por. Martorana, 82-letna Maria Addolorata Inglese vd. Capoforio, 88-letna Giuseppina Ferluga vd. Natti, 79-letni Giuseppe Carretta, 76-letni Luigi Kravos, 51-letni Giovanni Pantelich, 70-letni Giorgio De Marco, 90-letna Amalia Apollonio vd. Godnic, 102-letna Maria Pauluzzi vd. Folin, 81-letna Maria Brandstetter vd. Kovacich, 66-letni Antonio Cadelli, 70-letni Lucio Berrani, 66-letni Giovanni Njegovan, 57-letni Vito Aresta, 82-letna Margherita Mazzoli por. Schwagel.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10, Lonjerska cesta 172, Fernetiči, Milje (Lungomare Venezia 3).
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Fernetiči, Milje (Lungomare Venezia 3).

Ob rojstvu

MATJAŽKA

se z Bredo in Hadrijanom veseli kolegi Hranilnice in posojilnice v Nabrežini.

Breda je Hadrijanu povila krepkega naslednika

MATJAŽA

Srečnima staršema čestitata, novorojenčku pa želita obilo sreče SKD I. Gruden in ŠD Sokol.

Bredj in Hadrijanu se je 1. januarja pridružil

MATJAŽ

Srečnima staršema čestitata Dekliški zbor Devin in Fantje iz pod Grmade. Malemu Matjažu pa želita veliko sreče v življenju.

mali oglasi

PRODAM deske, dolge 1,20 m. Telefonirati na št. 226-113 ali 228-547.

NAJEMNICA KRALJ DANIELA obveščata in vabi vse prijatelje, znance in vaščane na otvoritev trgovine jestvin v Gabrovcu danes, 3. januarja, ob 18. uri.

OSMICO sta odprla v Borštu Albin in Vladi. Točita belo in črno kapljico.

PRODAM ravno nezazidljivo zemljišče 2.500 kv. m Briščiki (Girandole) ter drugo v Trebčah 2.500 kv. m z dolinico, 200 m od zadnje hiše. Tel. na št. 040/759-169.

KMETIJSKA ZADRUGA DOLGA KRONA ima na razpolago 11 brejih junic za prodajo. Interesenti naj se zglasijo po telefonu na št. 228-404.

gledališča

VERDI

Jutri, 4. januarja, ob 20. uri (red H in A) na sporedu četrti predstava Debussyjeve opere »Pelléas et Mélisande«. Dirigent Louis de Froment, režiser René Terasson.

ROSSETTI

Od danes, 3., do 6. t. m., ob 20.30 bo Teatro d'Arte Città iz Ravenne predstavil Millerjevo delo »Uno sguardo dal ponte«. Igra G. Moschin. Abonenti Teatra Stabile imajo 30-odst. popust za prvi dve predstavi, 20-odst. za ostale predstave. Vstopnice pri glavni blagajni v Pasazi Protti.

Od 8. do 20. t. m. bodo uprizorili Pirandellovo delo »Il berretto a sonagli«. V glavnih vlogah igrajo Paolo Stoppa, Miriam Crotti, Alberto Sorrentino, Stefano Lescovelli. Režiser Luigi Squarzi. V abonmaju odrezek št. 5. Predprodaja vstopnic pri glavni blagajni v Pasazi Protti.

AVDITORIJ

Od jutri, 4., do 6. januarja bo Stalno gledališče F-JK predstavilo »Varietà musicale« s Podreccovimi lutkami. Vstopnice so na prodaj pri osrednji blagajni v Pasazi Protti po 5.000 lir, za otroka do 12 let vstopnica je 1.500 lir.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Velika dvorana
Jutri, 4., ob 19.30 in v soboto, 5. t. m., ob 18. uri: Lipa zelenela je... - Večer ljudskih pesmi. Dirigent Marko Munih.

Mala dvorana
V ponedeljek, 7. januarja '85, ob 20. uri »Nasvidenje v naslednji vojni«.

Srednja dvorana
V ponedeljek, 7., sredo, 9., in petek, 11. januarja '85, ob 10. in 12. uri: H. W. Henze »Palček«. Mladinska opera.

Okrogla dvorana
Jutri, 4., ob 22. uri in v soboto, 5. januarja '85, ob 20.30: M. Mikeln »Fraklova vrnitev«. Ponovitev.

koncerti

Società dei concerti — Tržaško koncertno društvo

V ponedeljek, 14. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti na sporedu koncert skupine »NUOVO QUARTETTO« iz Zürich.

kino

Ariston 15.30 — 22.10 »La signora in rosso«. Režija Gene Wilder.

Eden 15.30 — 22.15 »Gremlins«. Steven Spielberg.

Fenice 17.00 — 22.15 »Bertoldo, Bertoldino e Cacasenno«. Ugo Tognazzi, Maurizio Nichetti, Alberto Sordi.

Excelsior 16.00 — 22.00 »I due carabinieri«. E. Montesano, C. Verdone in M. Boldi.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.00 »La storia infinita«.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.00 »In the pink - Rosa bagnata«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.00 »Brooklyn graffiti«. Za vsakogar.

Mignon 15.00 — 22.00 »Le avventure di Bianca e Bernie«.

Grattacielo 17.00 — 22.00 »Dune«.

Aurora 15.30 — 22.00 »Per vincere domani - The Karate Kid«.

Capitol 16.00 — 22.00 »Il migliore«. Robert Redford.

Vittorio Veneto 16.00 — 22.00 »Strade di fuoco«.

Lumiere 18.00, 20.10 in 22.00 »Quadrophenia«.

Radio 15.30 — 22.00 »Seducenti... porno e bagnati«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alcione 16.00 — 22.00 »Obiettivo mortale«. S. Connery.

menjalnica

2. 1. 1985

Ameriški dolar	1.930.—
Kanaški dolar	1.450.—
Švicarski frank	740.—
Danska krona	170.—
Norveška krona	210.—
Švedska krona	212.—
Holandski florint	542.—
Francoski frank	199.—
Belgijski frank	29.—
Funt šterling	2.215.—
Irski šterling	1.900.—
Nemška marka	612.—
Avstrijski šiling	86.50
Portugalski eskudo	11.—
Japonski jen	6.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.500.—
Grška drahma	15.—
Debeli dinar	7.50
Drobni dinar	7.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRZASKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 19 - ☎ 61-446

KRZNA — JOPE — NAŠITKI

PELLICCERIA CERVO

Trst, Drev. XX. septembra 16
Telefon: 796-301

PELLICCERIA ALBERTI

Ulica delle Torri 2

Prilporočenl trgovinl za vaše nakupe.

TRENUTEK RESNICE

izredna promocijska prodaja v Trstu

Ljubiti se ...

... je voščiti si srečno novo leto s trgovino:

Furlan

NAJBOLJŠA KVALITETA

PO NAJBOLJŠIH CENAH!

ZAKAJ? KER TI SAMO

Furlan ŽE GENERACIJE

DOLGO NUDI NAJBOLJŠE USLUGE.

NEKATERI PRIMERI IZ NAŠIH TRGOVIN:

V UL. CARDUCCI 20

Namizni servis za 12 oseb, 56 kosov iz porcelana Bavaria, 1. kvaliteta	299.000 lir
Servis za kavo za 12 oseb, 15 kosov iz porcelana Bavaria, 1. kvaliteta	119.000 lir
Namizni servis za 12 oseb, 41 kosov, iz porcelana Bavaria, 1. kvaliteta	159.900 lir
Servis za kavo za 12 oseb, 15 kosov, iz porcelana Bavaria, 1. kvaliteta	69.900 lir
Namizni servis za 6 oseb, 20 kosov iz porcelana Bavaria	69.900 lir
6 skodel za juho iz belega porcelana Bavaria	29.900 lir
24 kosov jedilnega pribora 18/10 za obesiti (različne barve)	19.900 lir
Namizni servis za 6 oseb, ročno okrašen 19 kosov	29.900 lir
6 skodelic za kavo	11.900 lir
6 kristalnih kozarcev, 24% Pb, ročna obdelava	29.900 lir
Ekonom lonec LAGOSTINA, originalen 5 l široka izbira kristala, porcelana, posod, priborov, servisov iz srebra in medenine, vozičkov za živila itd.	58.900 lir

V ULICI VIDALI 9

Prenosni barvni TV sprejemniki GRUNDIG, PHILIPS, TELEFUNKEN, SONY	od 460.000 lir dalje
Barvni TV sprejemniki, 22", z daljinskim upravljanjem, novi modeli	od 790.000 lir "
Pralni stroji CANDY, REX, INDESIT, IGNIS, SAN GIORGIO, RIBER	od 294.000 lir "
Hladilniki IGNIS, REX, INDESIT, CANDY	od 183.000 lir "
Hladilniki z dvoje vrat in zmrzovalnikom	od 327.000 lir "
Štedilniki bele barve IGNIS, CANDY, INDESIT, LOFRA	od 163.000 lir "
Štedilniki inox (nerjaveči)	od 330.000 lir "
Strojček za pop corn	od 43.900 lir "
Sušilec za lase	od 9.900 lir "
Svetila, radijski sprejemniki, registratorji, zmrzovalniki, pomivalni stroji, majhni gospodinjinski električni stroji najboljših znamk itd.	

V ULICI MADONNINA 5

Kristalna ogledala za kopalnico	od 69.900 lir dalje
Komplet pripomočkov za kopalnico iz čistega kristala	od 129.000 lir "
Pipe za kad	od 65.000 lir "
Pipe za umivalnik	od 33.500 lir "
Plinske peči	od 125.000 lir "
Grelec za vodo Rheem Radi z zasteklenim kotlom, 80 l	od 119.000 lir "
Pohišstvo za kopalnico	od 82.600 lir "
Pomivalno kuhinjsko korito 80 cm inox 18/10 z omarico iz formike, komplet	od 149.000 lir "

NAJBOLJŠE ZA VAŠ DOM

POZOR: VSI ARTIKLI V PRODAJI SO MODELI ZA LETO 1985

Obv. občini 27.12.84

ženska in njen svet

O sodobni ženski, oziroma o italijanskem »new looku«

Ko stopamo v novo leto, navadno najprej naredimo kratek obračun pomembnejših dogodkov prejšnjega, nato pa izrečemo, potihno ali naglas, obete za v prihodnje. Je že tako, obračun starega in predračun za novo, sodita pač v zasidrane navade kot so nazdravljanje in voščila. Če na leto 1984, od katerega smo se komaj dobro poslovili, pogledamo iz ženskega zornega kota, moramo pač ugotoviti, da ni bilo posebej radodarno. Ob 40-letnici izhajanja revije Noi donne je na primer skoraj prišlo do ukinitve najbolj »zgodovinske« med glasnicami italijanskega ženskega gibanja, ki je dejansko razpustila redakcijo in izhaja sedaj na nekakšni prostovoljno-honorarni osnovi. Tudi v samem ženskem gibanju ni bilo večjih zaznamov, razen občasnih pobud in znakov, da je gibanje v raznih svojih usmeritvah in tokovih še živo, kar ni zanemarljiv podatek.

Zato je mogoče bolj zanimiva in na zunaj zaznavna ugotovitev, da se je v Italiji splošen odnos do ženskega vprašanja in do vloge žensk precej spremenil. Za površnega opazovalca so morda spremembe premalo opazne, ali pa jih pripisuje tako imenovani toku časa (samo od sebe pa nič ne pride, pravi stara ljudska modrost); toda če se malce poglobimo v današnje stvarnost in jo znamo primerjati s polpreteklimi dogodki, potem nekaj novosti le opazimo. Vzemimo na primer modo, z uspehi in dosežki katere in to na raznih področjih, se Italija toliko in tudi upravičeno ponaša. Veliko bolj kot v preteklosti, in tu mislimo na razdobje zadnjih desetih let, je osredotočena na žensko, ki dela. Njej, še posebej, če je uspešna seveda in ima dovolj denarja, so namenjene razne kreacije. Parolam, ki spremljajo razne kolekcije oblek ali česa drugega, seveda ne gre slepo verjeti, vendar pa je zanimiv podatek, da v večini reklamnih besedil nastopa beseda ženska ali celo zveza »samo ženska, samo za ženske«, ki je povsem zamenjala izraze kot so gospa ali gospodična (nekdanj je pisalo kostimi za gospo, obleke za gospodične).

Da se reklame pretežno obračajo na ženske, seveda ni novost, saj je bila ženska od nekdanj nakupovalka za celo družino. Bolj zanimiva je ugotovitev, da se v geslih ne obračajo več na žensko samo kot na ženo ali na mater, temveč tudi na žensko kot tako. Tudi zapoved, da mora

biti ženska prikupna, ni nova, toda veliko novejšje je spoznanje, da ženska more in mora biti lepa zase. Prav v pravilni uporabi teh spoznanj, je tudi eden izmed razlogov za uspeh, ki ga v svetu žanjejo italijanski kreatorji mode in vsega tega, kar sodi k sodobnemu »looku«. Prej omenjena »pravilnost« se seveda meri z vidika poslovne uspešnosti navdušenih in podjetnih »ustvarjalcev lepega izgleda« made in Italy.

Mogoče se bo komu milo storilo pri srcu ob misli, da so k prodoru italijanske »hitre mode« (prêt-à-porter) pripomogle ostre feministične pobude. Vendar pa je delno le tako; v tolažbo se lahko spomnimo, da je bil eden vidnejših in na zunaj hitro opaznih uspehov študentskih bojev leta '68 na slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu pridobitev, da so lahko dijakinje hodile na licej v hlačah ali pa celo v kavbojkah. Le kdo se danes sploh še vpraša, kako to, da dekleta hodijo tako oblečena v šolo?

Zato je pač bolje, da sodbe o samostojnem prodiranju napredka ali večje osebnosti težavam navkljub in slavi naproti, vsaj od časa do časa temeljito preverimo. Prej bi vprašanje obrnili in bi se morali vprašati, če so doseženi rezultati verodostojen odraz vloženega truda. Kar zadeva ženska vprašanja v Italiji, je težko odgovoriti. Zadnje čase razna prizadevanja ne obrodijo takojšnjih in zaželenih sadov: kot zadnji iz dolge vrste dokazov lahko navedemo zaključek prvega kroga razprave o zakonu proti spolnemu nasilju. Poslanska zbornica je namreč izglasovala besedilo, ki ne osvaja zahtev, ki so jih postavile ženske, ki so bile med drugim pobudnice razprave o tem perečem vprašanju. Po drugi strani pa »se stvari spreminjajo«, kar pomeni, da kulturna preobrazba, ki jo ženske skušajo upeljovati in na razne načine uresničevati, le dobiva tudi konkretne obrise, poleg načelnih izjav. Takšna tiha revolucija gre svojo pot zelo počasi, medtem ko so ženske zahteve in ženske same nestrpne (zgodovina se piše počasi, življenje pa teče hitreje, te stare modrosti so se ženske že zdavnaj naučile). Toliko bolj bodo nezadovoljne in njihove želje bodo nepotešene, če bodo težnje in želje sodobne ženske znali pravilno tolmačiti predvsem kreatorji (in s tem sloveti in služiti) medtem ko bodo drugi, na primer politiki ali pa zakonodajalci, še v bodoče raje gluhi in slepi. (bip)

Uspešna slikarska pot P. Marussiga

Znano je, da je Trst dal nekaj umetnikov, katerih sloves je šel daleč preko njegovih bližnjih in tudi daljnjih meja. Eden teh je tudi Piero Marussig, za katerega nekateri trdijo, da je še največ in najbolj daleč zaslovel. Ne bomo dajali dokončnih in niti ne tako kategoričnih sodb, ker nismo za to poklicani. Povedali pa bi radi, da se življenjski lok tega uveljavljenega tržaškega mojstra razpenja od leta 1879 do 1937. Potem, ko je Marussig začel mešati barve pri tržaškem mojstru Scompariniju, se je dvajsetleten odpravil najprej na Dunaj, nato v Muenchen, kjer se je spoznal s tedaj novim tokom, s secesijo, ki pa je ni hotel sprejeti in ne osvojiti. Nato je obiskal Rim, kjer je ostal do 1905. leta, ko se je odpravil v Pariz, kjer je v tisti dobi prevladoval »fauvizem«. Komčno se je Marussig vrnil v Trst, kjer se je dobesedno pognal na delo, vendar pa se prav v njegovih delih kjer se je zrele dobe opažajo vplivi stikov in mojstrov, s katerimi se je v času svojega popotovanja po svetu srečal. Od tod tudi zaznavna nehomogenost, ki se kaže v ducatu razstavljenih del v tržaški umetnostni galeriji Torbandena, ki je hotela prav s to razstavo znanega tržaškega mojstra, ki se je, kot smo rekli, uveljavil tudi izven domačih meja, proslaviti dvajsetletnico svojega neprekinjenega delovanja. Vodstvo galerije je za to, rekli bi jubilejno razstavo, zbralo dva mojstrova avtoportreta in štiri podobe žensk, vse ostalo so pokrajine, to je olja, ki prikazujejo nekatere predele Trsta, kjer delja po Marussigovih delih sodeč bilo zelo veliko zelenih površin oziroma zelenja nasploh. In prav v teh oljih se Marussig krepko razlikuje od Marussiga avtorja portretov in ženskih likov. V pokrajinah so njegove barve nekoliko bolj medle, zagašene, vtem ko je sicer pri njem barva močna, gosta. (Fre)

Vozli Foto M. Magajna

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- Prvi kanal**
- 11.55 Vremenska napoved
 - 12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
 - 12.05 Pronto... Raffaella? - Opoldanski spored z R. Carrà
 - 13.30 Dnevnik
 - 13.55 Dnevnik 1 - Tri minute...
 - 14.00 Pronto... Raffaella?
 - 14.05 Una topolino amaranto - 5. in zadnja epizoda
 - 14.35 I Trollkins - Risanka
 - 15.00 Ital. kronike - Kronike motorjev
 - 15.30 Šola in vzgoja: San Carlo Borromeo
 - 16.00 Il gran teatro del West - TV film
 - 16.25 L'opera selvaggia - Dok. Indija: Kašmir - 1. del
 - 17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
 - 17.05 Sandybell - Risanka
 - 18.10 Tuttilibri
 - 18.40 Il fiuto di Sherlock Holmes - 18.50 Italia sera - Osebnosti in dogodki
 - 19.35 Almanah in Vremenska slika
 - 20.00 Dnevnik
 - 20.30 Loretta Goggi in Quiz
 - 22.00 Dnevnik
 - 22.10 Giulia - Film
 - Igrajo Jane Fonda, Vanessa Redgrave, Jason Robards
 - 00.05 Dnevnik 1 - Zadnje vesti

- Drugi kanal**
- 11.55 Che fai, mangi? - Oddaja o prehrani
 - 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
 - 13.25 Dnevnik 2 - Ambient
 - 13.30 Capitol - TV nadalj.
 - 14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
 - 14.35 - 16.00 Tandem
 - 15.00 Indovina chi sono io? - Nagradno tekmovanje
 - 16.00 Esteban e le misteriose città d'oro - Risanka
 - 16.25 Šola in vzgoja: Zgodovinske osebnosti: Charles Maurice Talleyrand - 1. del

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- Ljubljana**
- 9.10 Zimski šolski spored: Zgodba o pajacih, Risanka, Igre na snegu, Risanka, Od Singapura do Tahiti
 - 10.30 Poročila
 - 10.35 TV v šoli
 - 17.35 Teletekst
 - 17.50 Poročila
 - 17.55 Mladost na stopnicah - Nadaljevanje in konec
 - 18.25 Celjski obzornik
 - 18.40 Oramba in samozaščita
 - 19.10 Dnevnik
 - 20.05 Tednik
 - 21.10 Ana Pavlova - Nadaljevanje in konec
 - 22.00 Dnevnik II
- Zagreb**
- 17.30 Poročila
 - 17.45 Varuhi časa
 - 18.15 Znanost
 - 18.45 Jazz festival

- 16.55 Due e simpatia
- Madame Bovary - 5. nadalj.
- 17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
- 17.35 Vediamoci sul due
- 18.20 Dnevnik 2 - Sportne vesti
- 18.30 L'ispettore Derrick - TV film
- 19.45 Dnevnik 2 - Vesti
- 20.20 Dnevnik 2 - Sport
- 20.30 Ultimo colpo - Film
- 22.00 Dnevnik 2 - Vesti
- 22.15 Dnevnik 2 - Sportne vesti
- Ob koncu Dnevnik 2 - Vesti

- Tretji kanal**
- 12.45 Blues suede shoes - Glasbeni program
 - 14.00 Cento città d'Italia
 - 14.15 Gli allegri pasticcioni - Komični film
 - 14.25 Le avventure di Rin Tin Tin - TV film
 - 15.15 Gli allegri pasticcioni - Komični film
 - 15.25 Le nuove avventure di Oliver Twist - 11. epizoda
 - 15.50 Gli allegri pasticcioni - Komični film
 - 16.00 Šola in vzgoja: Zgodovina
 - 16.30 Šola in vzgoja: Tehnologija v mehanični industriji
 - 16.50 Sto italijanskih mest
 - 17.05 Galleria di Dadaumpa
 - 18.15 L'orecchicchio - Glasbeni program
 - 19.00 Dnevnik 3
 - 19.30 Dnevnik 3 - Dežele
 - 20.05 Šola in vzgoja: Svet malih živali
 - 20.30 Sedotta e abbandonata - Film
 - Stefania Sandrelli, Saro Urzi, Umberto Spadaro
 - 22.25 Dnevnik 3
 - 23.00 Avvanvera: Gli anni più belli - 2. oddaja

Koper

- Danes bodo v oddaji Odprta meja med drugimi tudi naslednje vesti:
- TRST — Požar na šoli
 - TRST — Plakati za sožitje med Italijani in Slovenci
 - TRST — Deželna podpora izseljencem
 - 14.00 TV novice
 - 14.05 Za uho in oko - Glasbena oddaja
 - 14.50 Obiskovalci - TV film
 - 15.40 Marmorant favn - TV nadalj.
 - 16.40 Rdeči pony - Film
 - 18.05 TV novice
 - 18.10 Športna meja
 - 19.30 TVD - Stičišče
 - 19.50 Kulturna panorama
 - 20.25 Chicchignola - Drama
 - 22.10 TVD - Vse danes
 - 22.20 Videomix

ZASEBNE POSTAJE

- CANALE 5**
- 8.30 Quella casa nella prateria
 - 9.30 La gabbia d'oro - Film
 - 11.30 Tuttinfamiglia - Kviz
 - 12.10 Bis - Kviz
 - 12.45 Il pranzo è servito - Kviz
 - 13.25 Sentieri - Nadaljevanka
 - 14.25 General Hospital - TV film
 - 15.25 Una vita da vivere - Nadalj.
 - 16.25 Buck Rogers - TV film
 - 17.25 Johnatan dimensione avventura
 - 18.25 Help - Glasbeno tekmovanje
 - 19.00 I Jefferson - TV film
 - 19.30 Zig Zag - Kviz
 - 20.25 Superflash - Kviz
 - 23.15 Prima pagina
- RETEQUATTRO**
- 8.30 Brillante - TV novela
 - 9.20 In casa Lawrence - TV film
 - 10.10 Alice - TV film
 - 10.30 Mary Tyler Moore - TV film
 - 11.20 Samba d'amore - TV novela
 - 12.00 Febbre d'amore - TV film
 - 12.45 Alice - TV film
 - 13.15 Mary Tyler Moore - TV film
 - 13.45 Tre cuori in affitto - TV film
 - 14.15 Brillante - TV novela
 - 15.10 Cuore - Risanka
 - 15.35 Piccole donne - Risanka
 - 16.30 In casa Lawrence - TV film
 - 17.30 Febbre d'amore - TV film
 - 18.30 Samba d'amore - TV novela
 - 19.15 M'ama non m'ama
 - 20.25 Due contro la città - Film
 - 22.30 Caccia al 13 - Športna rubrika
 - 23.00 Quincy - TV film
 - 24.00 Missione in Mancuria - Film
 - 1.40 Hawaii Squadra Cinque Zero
- ITALIA 1**
- 8.30 La grande vallata - TV film
 - 9.30 Dimentica il passato - Film
 - 11.30 Operazione sottoveste - TV film
 - 12.00 Agenzia Rockford - TV film
 - 13.00 Chips - TV film
 - 14.00 Deejay Television
 - 14.40 Variety - Vse kar je modernega

RADIO

- RADIO TRST A**
- 7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 9.00 Dobro jutro po naše: Narodnozabavna glasba; 8.10 Slovenska lahka glasba; 9.00 - 13.00 Dopoldanski program: Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Zapiski na robu; 11.40 Glas. potpuri; 12.00 Sestanek ob 12.00; 12.30 Glas. potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10-17.00 Radij. popoldne: Povejmo v živo; 15.00 Diskorama; 16.00 Na goriškem valu; 16.30 Glasbeni listi; 17.10 - 19.00 Zadnji sklop: Mi in glasba; 18.00 Kulturna srečanja; 18.20 Glasbena priloga.

- RADIO KOPER (Slovenski program)**
- 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 6.50 Objave; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.40 Utrinki iz zamejstva: Nediški puobi; 14.40 Zanimivost, Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Iz zborovske zakladnice: France Prešeren: Zdravica; 18.00 Zaključek.

- RADIO KOPER (Italijanski program)**
- 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijske vesti; 6.00 Otvo-ritev - jutranji program; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 8.45 Su e zo per le contrade; 9.15 Casadei Sonora; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Zmaj - otroška oddaja; 11.00 Kaj je novega?; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Popoldanski program; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Zmaj - otroška oddaja; 16.00 Jugoslavija vse za počitnice; 18.00 Koncert; 18.45 R. Schumann: koncert; 20.00 Zaključek.

- RADIO 1**
- 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.02 Zeleni val; 9.00 Radio anch'io; 10.30 Popevke skozi čas; 11.10 Rodolfo De Angelis - radij. priredba; 11.30 Il garage dei ricordi; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.20 Poštna kočija; 13.28 Master; 15.03 Megabit; 16.00 Il Paginone; 17.30 Jazz; 18.05 Zeleni val; 18.10 Glasba Lina Castiglioneja; 18.30 Glasbeni program; 19.20 Na naših trgih; 19.25 Audiobox Desertum; 20.00 Carta d'autunno - radij. priredba; 23.05 Telefonski poziv.

- RADIO 2**
- 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.10 Šola in vzgoja; 8.15 Radiodue predstavlja; 9.10 Discogame; 10.30 Radiodue 3131; 12.45 Tanto è un gioco; 15.00 Colloqui con i personaggi - Pirandellova novela; 15.42 Omnibus; 18.32 Čas za glasbo; 19.50 Ena dežela, en pisatelj; 21.00 Jazz; 21.30 Radiodue 3131 - nočni program.

- LJUBLJANA**
- 5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30 - 8.00 Jutranji program - glasba; 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - Poglavlja iz kritike politične ekonomije; 8.35 Igraj kolce (ljudske v izvedbi otroških in mladinskih zborov); 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate?; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Zname melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Za mlade radovedneže; 14.20 Koncert za mlade poslušalce - Vivaldi: »Zima« Koncert za violino in orkester v f-molu št. 4, Čajkovski: Iz letnih časov; 14.45 Naš gost; 15.00 Popoldanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Obvestila in zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio ob 17.00 - glasba; 18.00 Z ansambлом Zadovoljni kranjci; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Frederic Chopin in mladi jugoslovanski umetniki; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansambлом Jožeta Kampača; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer, Geoffrey Chaucer: Oskrbnikova povest; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nokturno, Jože Šmit: Kačja kraljica; 23.15 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev; 00.05 - 4.30 Nočni program - glasba.

Pri CGIL nastaja sindikat brezposelnih

Na Goriškem še nikoli nismo imeli toliko mladih brez možnosti dela

Goriška delavska zbornica CGIL bo v soboto, 18. t.m., sklicala v Kulturnem domu javno srečanje za razpravo o vprašanju brezposelnosti v naši pokrajini. Na srečanje bodo povabili predstavnike političnih sil, krajevnih upraviteljev, drugih socialnih in gospodarskih sil. Istočasno naj bi to srečanje pomenilo uradno predstavitev goriškega sindikata brezposelnih, ki nastaja v sklopu delavske zbornice.

Na tiskovni konferenci, ki sta jo imela pokrajinska tajnika Pini in Bon, sta predstavnika CGIL ugotovila, da je vprašanje brezposelnosti na Goriškem naraslo do tako zaskrbljujočih razsežnosti, da je verjetno zelo težko najti primerne privednike, s katerimi bi lahko označili stanje. V goriški pokrajini imamo daleč najvišji odstotek brezposelnih v državi, istočasno pa smo tudi krepko nad vsedravnim povprečjem. Uradni podatki govorijo o 5 tisoč brezposelnih. Tem — pravijo sindikati — je treba prišteti še okrog 6 tisoč ljudi, ki bi bili takoj pripravljene sprejeti delo, se pa ne vpisejo (ali ne obnavljajo vpisa iz meseca v mesec) na pokrajinskem uradu za delo, kar nimajo upanja, da bi jim tam zagotovili zaposlitev. K temu lahko dodamo še približno 4.500 delavcev v posebni dopolnilni blagajni, ki za večino verjetno pomeni le uvod v pravo brezposelnost.

V polpretekli zgodovini nismo v naših krajih nikoli imeli toliko mladih, že na pragu 30 let, ki niso imeli še nikoli v življenju možnosti delati. Težavnost stanja dokazuje tudi dejstvo, da so brezposelni pripravljene sprejeti katerokoli ponu-

Člana vodstva CGIL Pini in Bon na konferenci

no delo, tudi najmanj kvalificirane naloge in take, ki človeku dajejo najmanj zadoščenja.

Stanje se je v lanskem letu dramatično poslabšalo. Raven brezposelnosti se je v naši pokrajini v zadnjih 12 mesecih povečala kar za 75% (v istem razdobju se je v Pordenonu za 11%, v Vidmu za 6,7%, na Tržaškem pa se je celo zmanjšala za 15%). Število zaposlenih se je leta 1984 v goriški pokrajini zmanjšalo za 5,9%, medtem ko je v ostalih treh pokrajinah število zaposlenih naraslo: v Pordenonu za 11,1%, v Vidmu za 1% in v Trstu za 1,1%. To so številke, ki dovolj zgovorno kažejo na nujno potrebo, da se takoj ukrepa za korenito izboljšanje sedanjega stanja.

S svoje strani namerava CGIL posvetiti v bodoče dosti več pozornosti vprašanju brezposelnosti. Na sedežu v Drevoredu 24. maja 1, kjer že deluje informacijski urad za brezposelne, nastaja tudi sindikat brezposelnih. Le-ta naj bi povezal

vse, ki na Goriškem iščejo zaposlitev in ki jih povezuje ista potreba, potreba po delu. Ob tem naj bi informacijski urad bil na razpolago za informiranje o možnostih zaposlitve, za pomoč pri izpolnjevanju raznovrstnih listin za sodelovanje na natečajih in podobno. S tem sindikat noče nadomeščati pokrajinskega urada za delo, saj si ne bo prisvajal funkcije usmerjanja na delovno mesto, pač pa bo samo na razpolago brezposelnim za informiranje in tehnično-pravno pomoč.

Ob tem pa namerava sindikat zbirati podatke o brezposelnih, njihovih izkušnjah, željah in prizadevanjih, kar bi lahko uporabil kot osnovo za oblikovanje zadrug, ki lahko za del brezposelnih predstavljajo prvo konkretno možnost zaposlitve. V kratkem bodo v Trstu priredili skupno manifestacijo vseh brezposelnih v Julijski krajini, da bi od dežele zahtevali takojšen sprejem zakonskih ukrepov na področju zaposlovanja.

Pojasnila daje SDGZ

Novi predpisi za vodenje knjig za vse trgovce in obrtnike

S. 1. januarjem letošnjega leta so stopili v veljavo novi predpisi za trgovce, obrtnike in vse druge, ki samostojno delujejo, ki so vsebovani v takozvanem paketu Visentini. Rimska vlada ga je odobrila sredi decembra. Vsi ki imajo svojo samostojno dejavnost se morajo tem predpisom podvreči.

Slovensko deželno gospodarsko združenje je svojim članom poslalo okrožnico v kateri podaja samo izvleček najpomembnejših novosti odloka, ki je temeljito spremenil koncept davčne zakonodaje za mala podjetja. Združenje bo člane informiralo podrobneje na javnih sestankih, z obširnejšo okrožnico v januarju in s posebnimi sestanki za člane, ki se poslužujejo uslug na Združenju.

Povzemamo nekaj iz te okrožnice. Količniki davka na dodatno vrednost IVA so se spremenili kot sledi: dosednji količniki 8 in 10 odstotkov postanejo 9 (sem sodijo tudi gostinske storitve); dosednji količniki 15, 20 in 30 odstotkov postanejo 18; na nekatere predmete kot so kruh, testenine, sveže mleko, doslej nismo plačevali IVA: odslej pa bo to 2-odstotni količnik. Je seveda tu še vrsta izjem, luksuzni predmeti pa imajo še vnaprej 38-odstotni količnik.

Seveda je tu še cela vrsta pomembnih novosti ki se tičejo še zlasti trgovskih knjig. Trgovci in obrtniki bodo imeli s tem veliko opravka. Ravnatelj goriške pisarne SDGZ Orel nam je povedal, da bodo v prihodnjih dneh priredili nekaj sestankov, da bi člane podrobneje seznanili z različnimi postopki. Prav pa bi bilo tudi, da bi se člani neposredno pogovorili z uradniki združenja v njihovi pisarni. Tam so že pripravljene, da nudijo nasvete vsem. Ravnatelj Orel pa nas je prosil, da bi članom nekaj

svetovali. Prizadeti trgovci in obrtniki naj se telefonsko domenijo z uradniki kdaj naj bi prišli v pisarno, kajti predviden je pravi naval v teh dneh. Pisarna SDGZ v Gorici je v Ulici Morelli, tam kjer je nekdanja banka Kmečka banka (tel. 32844).

Fabbro obiskal domove za ostarele

Pokrajinski odbornik za socialno oskrbo Maurizio Fabbro je ob izteku starega leta obiskal nekaj domov za ostarele na Goriškem, druge pa bo še obiskal v teh dneh. Skupaj s predstavniki tamkajšnjih občin je bil Fabbro v domu v Gradežu, v Krminu in v Romansu. Pri tem je ugotovil, da se povsod soočajo s pomanjkanjem osebja, ker finančni zakon omejuje razpoložljivost sredstev v ta namen, izrazil pa je željo, da bi s povečanjem pristojnosti pokrajinska uprava lahko konkretnije posegala na tem področju.

Knjiga o zgodovini Vileša

Na županstvu v Vilešu so v nedeljo predstavili zajetno nad štiristo strani debelo knjigo o zgodovini tega kraja, ki jo je napisal Stefan Perini. Knjiga ima naslov »Vileš, uomini e tempis. Izdala jo je domača občinska uprava (še pred božičem so jo razdelili brezplačno vsem družinam). Opremljena je s precej fotografijami ter risbami in nekaterimi zemljevidi.

Gre za zelo obsežno delo v katerem je prikazana preteklost tega kraja, od začetkov novega veka do današnjih dni. V knjigi je predvsem opis življenja, dela in prizadevanj preprostih kmetov, kar je v nasprotju z dosedaj uveljavljenimi zgodovinskimi raziskovanji, ki so dajali poudarka predvsem zgodovini plemičev in vojskovedov. Še zlasti je opisan dogodek iz prvih dni italijanske vojaške zasedbe tega kraja v maju 1915, ko je italijanski oficir ukazal svojim vojakom streljati nekatere domačine, ker jih je osumil špijonaže v prid Avstrijcem. O dogodku so za časa fašizma molčali, obelodanil ga je že pred dvajsetimi leti zgodovinar Camillo Medeot. Za nekatera ledinska imena v tem kraju ob Soči najdemo slovenske nazive kar dokazuje, da so Furlani imeli tesne stike s Slovenci.

Knjigo je zelo številni publikli in gostom predstavil župan tega kraja dr. Giampaolo Burgnich. (mv)

darovi in prispevki

Za Zeleni križ v Gorici so z različnimi nameni prispevali: Emilia Calzolari Maroni in Dionisia Baum 100 tisoč lir, Vittorina Provedel 10 tisoč lir, Anita Di Gregorio 20 tisoč lir, Sergio in Lucia 30 tisoč lir, Giovanni Piuk 20 tisoč lir, družina Lalli 20 tisoč lir, stanovalci hiše št. 195 na Korzu Italija 35 tisoč lir, Wilma Saveri 50 tisoč lir, g. Pierina 20 tisoč lir, Pierina in Nina Colenz 20 tisoč, družina Grossi in Cumar 50 tisoč lir, svojci Enrica Giuseppina 10 tisoč lir, družina Perini 10 tisoč lir, bratranec ing. Corrada Mastrocinqueja 30 tisoč lir, Bruno Bognolo 20 tisoč lir, bar de Rocco 30 tisoč lir, družina Auletta 15 tisoč lir, Rodolfo Pressi 30 tisoč lir, Giustina Fonzari 50 tisoč lir, otroci Anne Nanut 150 tisoč lir, Milena De Girolamo 50 tisoč lir, Novella Nanut 10 tisoč lir, Amalia in Emma 50 tisoč lir, družine Crozzarolo, Scafuri in Cadile 40 tisoč lir, Mercedes in Rodolfo Perco 50 tisoč lir, Mariolina Venuti 50 tisoč lir, Leo in družina Candido 30 tisoč lir, Maria Gina Venuti 80 tisoč lir.

kino

Gorica

VERDI 18.00—22.00 »Vacanze in America«.
VITTORIA 16.45—22.00 »Gremlins« (Steven Spielberg).
CORSO 17.15—22.00 »Dune - Un mondo oltre ogni esperienza, oltre ogni immaginazione«.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto.
Nova Gorica in okolica
SOČA 18.00—20.00 »Vigilante«
SVOBODA 20.00 »Krull«.
DESKLE 19.30 »Fanny Hill«.

Delavci v dopolnilni blagajni proti plačilu socialnih dajatev

Delavci tržiške ladjedelnice, ki so v dopolnilni blagajni, bodo zahtevali spremembo vsedravnega finančnega zakona za leto 1985. Zadevo bodo sprožili na vsedravnih konferenci delavcev v dopolnilni blagajni, do sklica katere naj bi prišlo čimprej. To so sklenili na včerajšnji skupščini v ladjedelnici, ki so se je udeležili tudi zastopniki delavskega sveta tovarne in enotne sindikalne zveze CGIL, CISL, UIL. Sestanek je bil kljub temu da v tovarni delo še vedno miruje. Proizvodnjo bodo namreč obnovili v ponedeljek, 7. januarja, po dvotedenskih kolektivnih počitnicah.

V novem finančnem zakonu je namreč predvideno, da bodo morali delavci, ki so v dopolnilni blagajni, začeti s januarjem plačati prispevke za socialno skrbstvo. Doslej so bili namreč teh prispevkov oproščeni. Odslej pa bi morali plačati 8,75 odstotka v ta namen, enako kot tisti, ki so zaposleni. Za delavce tržiške ladjedelnice bi to pomenilo približno 80 tisoč lir mesečno. Delavci so zaradi tega zahtevali od sindikata, da čimprej skliče vsedravnost konferenco, parlamentarci pa naj predlagajo v poslanski zbornici in senatu, da se spremeni, oziroma odpravi tista točka, ki predvideva

plačilo tega prispevka.

Kar se tiče tržiške ladjedelnice povzemamo še eno vest, ki je zelo pomembna in zelo odločilna za obnovo proizvodnje v tej tovarni, kjer je že dolgo časa premalo dela. V ponedeljek se bodo namreč sindikalni zastopniki sestali v Rimu z ravnateljstvom družbe Fincantieri. Na dnevnem redu sestanka imajo razpravo o produktivnosti v državnih tovarnah tega sektorja. Govorili pa bodo tudi kako porazdeliti med te ladjedelnice gradnje, ki jih bodo tako državne plovnice družbe, kot zasebni ladjarji nabavili s pomočjo državnih prispevkov. Gre namreč za uporabo denarja, ki ga je vlada namenila ob novi proizvodnji v ladjedelnicah. V ponedeljek najbrž ne bo še padla končna odločitev. V Tržiču in tudi v Trstu upajo, da bodo dobili naročila za orjaško pomorsko platformo za črpanje petroleja. Naroča jo neka zasebna italijanska družba. Ladjedelnice v Tržiču, Trstu in Benetkah bi imele z njo delo za eno leto. Sindikalni predstavniki pa bodo skušali dobiti tudi druga naročila, tako da bi bilo delo zagotovljeno tudi v bodoče. Seveda pa bodo morali pri tem upoštevati tudi zahteve delavstva drugih ladjedelnic širom po Italiji.

Včeraj le malo Jugoslovancev kljub odpravi depozita

Sploh ne razumemo, kako so nekateri naši kolegi italijanskih medijev pred dnevi pisali, da bodo Jugoslovani že včeraj navallili na Gorico in Trst, ker je bil odpravljen depozit za potovanje v tujino. Očitno niso vedeli, da imajo Jugoslovani še vedno noveletne počitnice, da je sneg marsikje v sosednji državi otežil promet, da se je s 1. januarjem cena benzina podražila, da se je v teh dveh letih v sosednji državi marsikaj spremenilo zaradi številnih podražitev. Zaradi tega potovanja v tujino ne bodo več tako pogosta, kot so bila pred leti. Vrh vsega je treba ugotoviti, da so Jugoslovani prihajali v Gorico v zadnjem času v velikem številu, kajti dober del goriške klientele z onkraj meje sestavljajo prebivalci obmejne območja, ti pa imajo itak prepustnico, s katero so lahko prišli k nam, kadar se jim je zljubilo.

Zaradi tega na goriških mejnih prehodih včeraj ni bilo gneče in prav tako je ni bilo na parkiriščih v mestu in trgovinah. Najbrž bomo šele čez mesec ali dva lahko delali obratno o tem, kaj za Gorico pomeni odprava depozita. Brez dvoma bomo imeli več turistov - kupcev iz Jugoslavije, vendar pa trgovci zelo realistično gledajo na možnosti, ki se po-

novno odpirajo. Kupci bodo še prihajali, leta debelih krav pa se ne bodo, vsaj za sedaj, povrnila. To pa goriškemu gospodarstvu ne bo prijalo, kot je pravilno povedal včeraj po tržiškem italijanskem radiu goriški dopisnik.

Rimsko gledališče jutri v Verdiju

Italijanska gledališka sezona se bo nadaljevala jutri v Verdijevem gledališču z gostovanjem rimskega ansambla Cooperativa Attori e Tecnici. S pričetkom ob 21. uri bo na sporedu peta abonmajska predstava v letošnji sezoni in sicer komedija »Rumori fuori scena« Michaela Frayna. Gre za predstavo, ki je zaradi izrazite komičnosti in uspešnosti izvajalcev žela uspeh med kritiko in občinstvom (če izvzamemo epizodo nekje v Kalabriji, kjer je razjarjeno občinstvo celo preteplo igralce). Predprodaja vstopnic in rezervacija sedežev potekata v agenciji Appiani na Korzu Italija.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine, Trg sv. Frančiška 4, tel. 84-124.

Doklade šoferjem tovornjakov

Šoferji, uslužbenci avtoprevoznikov podjetij, prejema posebnostno doklado, če delo opravljajo izven pokrajine ali v inozemstvu. Na podlagi določil za-

kona št. 467 od letos, se omenjena odškodnina ne upošteva pri računanju osnove za različne odtegljaje za bolniško zavarovanje in socialno skrbstvo.

Tako po splošnih določilih zakona. Pred kratkim pa je ministristvo za delo v soglasju z zakladnim ministristvom končno točno določilo tudi višino odškodnine, ki se ne upošteva pri računanju osnove. Odškodnina znaša 60 tisoč lir dnevno za delo na državnem ozemlju in 100 tisoč lir dnevno za delo v inozemstvu. Tako ureditev velja od 2. septembra lani. Tako sporoča pokrajinsko združenje obrtnikov.

Protestirane menice

V drugi polovici novembra so v goriški pokrajini kot povzemanje iz biltena goriške trgovinske zbornice, protestirali naslednje številne menice: Koprivno 4, Krmin 14, Fara 1, Gorica 84, Gradišče ob Soči 6, Gradež 20, Tržič 25, Ronke 7, Zagraj 1, Škocijan ob Soči 1, Sovodnje 1, Štarancan 4, Turjak 1.

Na Plešivem so se srečali Brici z obeh strani meje

Med različnimi srečanji za izmenjavo noveletnih voščil na italijansko - jugoslovanski meji, velja zabeležiti srečanje, ki se vsako leto odvija na mejnem prehodu na Plešivem. Tu so se namreč na Silvestrovo srečali ne samo predstavniki obmejnih organov, temveč širši delegaciji z italijanske in jugoslovanske strani Brd.

Delegacijo iz Krmina je vodil župan Nunin, ob katerem so se srečanja udeležili še predstavniki krajevne in drugih uprav, predstavniki strank in obmejnih organov. Delegacija briške krajevne skupnosti iz Medane in Dobrovega je vodil Valter Leban. Do srečanja je prišlo na mej-

nem pasu med obema stranema prehoda. Zaradi izredno mrzlega vetra je nato sledila kratka zdravica, ki so jo ponudili jugoslovanski obmejni organi v tamkajšnjih prostorih na prehodu. Delegaciji sta se nato preseleli v gostišče na Subidi, kjer je sledil uradni napitek in izmenjava voščil ob novem letu. Na prijetnem srečanju so predstavniki ene in druge strani podčrtali pomen nadaljevanja in poglobljanja stikov in sodelovanja med obema briškima skupnostima. Prebivalstvo na eni in drugi strani meje že od nekdanj družijo prijateljske in sorodstvene vezi. Pred devetimi leti so te vezi dobile še nekoliko uradnejše priznanje s pobratenjem med Krminom in briško krajevno skupnostjo, za leto 1985 pa nameravajo še pospešiti sodelovanje na kulturnem in športnem področju.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Občinska lekarna, Ul. Terenziana 26, tel. 44-387.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete
v KULTURNEM DOMU v Gorici

Ivanka Hergold
PARCELS
(ASKLEPIJU SMO DOLŽNI PETELINA)

krstna uprizoritev

v nedeljo, 6. januarja, ob 16.00 —
ABONMA RED A
v ponedeljek, 7. jan., ob 20.30 —
ABONMA RED B
v torek, 8. januarja, ob 20.30 —
ABONMA RED C

Smučanje: jutri za »Zlato lisico« v Mariboru

Svetovna elita spet na snegu

MARIBOR — Žensko tekmovalno svetovno smučarsko pokal se bo nadaljevalo jutri v Mariboru, kjer se bodo dekleta pomerila za »Zlato lisico«, ki je prišla že do svoje 22. izvedbe. V teku so še zadnje priprave za jutrišnji veleslalom (prvi tek ob 10.30, drugi ob 13. uri) ter pojutrišnji slalom (prvi tek ob 10. uri, drugi ob 12.00). Organizatorji, ki so se v teh dneh izjemno potrudili, si obetajo prvovrstno smučarsko predstavo in pričakujejo, da bo na Pohorje v dveh dneh prišlo okrog 20 tisoč gledalcev. Tudi v vremenom imajo srečo. S snegom namreč nimajo nobenih težav, prejšnji teden ga je zapadlo okrog 25 cm, ki so ga utrdili, na razpolago pa so imeli tudi snežne topove. Tudi v prihodnjih dneh ni pričakovati sprememb.

Na startu bo 80 tekmovalk iz 17 držav, med katerimi bo tudi zmagovalka zadnjih treh preizkušenj za

»Zlato lisico«, Švicarka Erika Hess, kateri progna na Pohorju očitno zelo leži. Jugoslovanske zastopnice upajo, da bodo ponovile lanske solidne uvrstitve, saj je Tometova osvojila 7. mesto, Zavadlavova je bila 12., prvo točko pa si je priborila Mateja Svet. Te dni so se pripravljale na Soriški planini skupaj s fanti in mladimi reprezentanti, danes pa bodo imele slalomski test, veljaven tudi za FIS točke, na Veliki planini.

Trenutna skupna lestvica za ženski svetovni pokal je naslednja: 1. Kiehl (ZRN) 88; 2. Kirchler (Av.) 70; 3. Hess (Švi.) 59; 4. Guignard (Fr.) 57; 5. Haas (Švi.) 55; 6. Oertli (Švi.) 54; 7. Walliser (Švi.) 49; 8. M. Eppele (ZRN) 48; 9. Gerg (ZRN) 47; 10. Haecher (Av.) 45.

Jutri bodo po daljšem premoru na vrsti tudi moški, ki jih v Bad Wiesseeju v Zahodni Nemčiji čaka slalom. Nasploh pa bo njihov koledar precej

natrpan, saj morajo nadoknaditi še smuka, ki ju niso mogli izpeljati v Val d'Iseru in Bormiu: prvega bodo izvedli 11. t.m. v Kitzbühlu, drugega pa 18. t.m. v Wengnu.

Jugoslovani in Italijani so se intenzivno pripravljali in upajo na ugodno nadaljevanje svetovnega pokala, v katerem sta trenutno premočno pri vrhu Zurbriggen in Girardelli. Trdo je vadal tudi Šved Stenmark, ki je doslej precej razočaral, vendar, kot je tudi sam povedal, je letos vse svoje upe usmeril na svetovno prvenstvo, ki bo od 30. t.m. do 10. 2. v Valtellini.

Začasna skupna lestvica za moški svetovni pokal: 1. Zurbriggen (Švi.) 104; 2. Girardelli (Luks.) 95; 3. Wenzel (Liecht.) 67; 4. Erlacher (It.) 64; 5. Julen (Švi.) 60; 6. Hangl (Švi.) 58; 7. Bürgler (Švi.) 52; 8. Križaj (Jug.) 43; 9. Tötsch in Pramotton (It.) 42.

Šah: dvoboj za naslov svetovnega prvaka Karpov-Kasparov: zopet remi

MOSKVA — Tudi 37. partija šahovskega dvoboja za naslov svetovnega prvaka med Anatolijem Karpovim in Garrijem Kasparovim se je končala z remijem. Včerajšnja partija (»sicilijanska obramba«) se je končala že po 15 potezah. Tekmeča sta se torej kaj kmalu sprijaznila z delitvijo točke.

Po tej partiji še vedno vodi Anatolij Karpov s 5:1, sedaj že ob 31 remijih, kar je seveda rekord za te dvoboje. Kot je znano, potrebuje Karpov le še eno zmago, da bi obdržal naslov svetovnega prvaka.

Prihodnja partija bo jutri. Bele figure pa bo imel Kasparov.

Prve žrtve na rallyju od Pariza do Dakara
SETE (Francija) — Že prvega dne rallyja od Pariza do Dakara je prišlo do nesreče, ko se je Francoz Jena Louis Schesser zaletel v tri

gledalce, od katerih si je eden zlomil nogo. Včeraj so se vsi tekmovalci s svojimi motorji, avtomobili in kamioni vkrcali na tri alžirske trajekte, ki so iz Seteja odpuli v poznih jutranjih urah. V Alžiru jih pričakujejo danes zjutraj, nakar bodo krenili proti Ouargli, kjer se bo končala prva alžirska etapa.

Čong Pal ostal prvak
SEUL — Južnokorejski boksar Park Čong Pal je ostal svetovni prvak v supervelter kategoriji (verzija IBF), s tem da je v drugem krogu s k. o. premagal Britanca Roya Gumbasa.

Buzzetti - De Marco
LUCCA — V Lucci bo v soboto boksarski dvoboj za italijanski naslov v srednji kategoriji med prvakom Aldom Buzzettijem in izzivalcem Giovannijem De Marcom.

kratke vesti - kratke vesti

Atletika: svetovno »indoor« prvenstvo

PARIZ — Za prvo svetovno atletsko »indoor« prvenstvo, ki bo 18. in 19. t.m. v Parizu, se je že prijavilo več kot 500 tekmovalcev iz 60 držav. Svoj nastop so že potrdili svetovni rekorder v metu krogle Beyer (NDR), olimpijski zmagovalac, Italijan Andrei, svetovni rekorder v skoku s palico, Sovjet Bubka in drugi.

Lendl in Vilas uspešna

LAS VEGAS — Na ekshibicijskem teniškem turnirju v Las Vegasu je v prvem kolu Čehoslovak Ivan Lendl premagal Američana Vitasa Gerulaitisa s 6:4, 6:4, Argentinec Guillermo Vilas pa je odpravil Francoza Yannicka Noaha s 5:7, 7:6, 6:4.

Umrli filipinski boksar Gabriel »Flash« Elorde

MANILA — Za raka na pljučih je v starosti 49 let umrl bivši svetovni boksarski prvak v superperesni kategoriji, Filipinec Gabriel »Flash« Elorde, ki zapušča ženo in sedem otrok.

Rosi - Honeygham

PERUGIA — V soboto bo v Perugii boksarski dvoboj za evropski naslov v velter kategoriji med prvakom, Italijanom Gianfrancom Rosijem in Angležem Honeyghamom.

Fluminense hoče Edinha

RIO DE JANEIRO — Pri brazilskem prvaku Fluminenseju se zanimajo za Edinha, za katerega so videmskemu prvoložniku pripravljeno odstopiti nekega drugega igralca in inkaso nekaterih prijateljskih srečanj.

Borussia prva v Zürichu

ZÜRICH — Dortmundska Borussia je zmagovalka turnirja v malem nogometu v Zürichu, kjer je v finalu s 7:6 (po 11-metrovkah) premagala Grasshoppers. Tretji je bil San Gallo in četrta Rijeka.

Theophile Abega (Kamerun) najboljši afriški nogometaš

PARIZ — Kamerunski reprezentant Theophile Abega je po anketi francoske revije »France Football« najboljši afriški nogometaš za leto 1984.

Namizni tenis: v soboto v prvi tekmi »play-off«

Kras brez Cergolove proti Cagliariju?

Po nekajtedenskem premoru se v soboto začne drugi del ženskega prvenstva A lige. V prvi tekmi »play-offa« bo Kras najprej v soboto gostil ekipo TT Cagliari, nato pa se bo že v sredo podal na Sardinijo za povratni dvoboj.

Krasovke so v teh tednih redno trenirale, razen nekaj dnevov počitka za praznike. Edino izjemo predstavlja Cergolova, ki je bila zaradi bolezni (ošpice) prisiljena mirovati nekaj časa. V teh dneh pa bi morala po zdravniškem pregledu ponovno začeti s treninji. Ostale igralke so dobro pripravljene in z dokajšnjim optimizmom pričakujejo ekipo iz Cagliarija, ki je po prvem delu prvenstva zasedla zadnje mesto v B skupini, brez osvojene točke.

Naše predstavnice bodo sobotno srečanje igrale najbrž brez Cergolove, vseeno pa jim prepričljiva zmaga ne bi smela zbežati iz rok. Novost letošnjega prvenstva pa je tudi ta, da bosta dve tekmi »play-offa« ob

Marina Cergol

sredah, kar je za igralke še večje breme, predvsem zaradi »službenih obveznosti« (in seveda tudi za društveno blagajno), saj poleg gostova-

nja na Sardiniji kaže, da bodo morale krasovke potovati tudi na Sicilijo. V ostalih srečanjih četrtfinala pa imajo gotovo največ možnosti za zmago ekipe Stetan iz Neaplja, Focolare Coccaglio in ekipa Barcellona PG; to so ekipe, ki so v prvem delu prvenstva osvojile prvi dve mesti v skupinah.

SPORED: Kras - TT Cagliari, Recoaro Bocen - Stetan Neapelj, Barcellona PG - Vigor Terni, Quattromori Cagliari - Focolare Coccaglio. (Z. Simoneta)

Plavalni miting v ZDA

FAYETTEVILLE (ZDA) — Po 17 mesecih bodo končno ameriški in plavalci vzhodnih evropskih držav skupno tekmovali. Nastopili bodo na tradicionalnem mitingu v 25-metrskem bazenu v Fayettevillu. Miting bo od danes do nedelje in skupno bo nastopilo več kot 400 plavalcev in plavalk iz 17 držav, med letimi tudi NDR in SZ.

Na seji SZ Slovenije

V pretres prijave številnih organizatorjev

Na zadnji seji Smučarske zveze Slovenije, oziroma Odbora za množične smučarske teke, so vzeli v pretres prijave številnih organizatorjev, od katerih treh s Primorske. Svojo prijavo so seveda poslali prireditelji tradicionalnega, tokrat 11. Trnovskega maratona, ki bo letos na sporedu 10. februarja.

Prva prireditelj na Primorskem pa bo že v nedeljo, 6. 1., ko bodo na Predmeji pripravili 4. tek po partizanski Predmeji, ki bo na 6 in 15 km dolgi progi.

V istem kraju bodo 16. marca pripravili 4. Vojkov tek. Ob tem pa ne gre pozabiti na 6. lokvarski tek, ki bo na vrsti 3. marca letos.

Počastili Coppija

ALESSANDRIA — V krajih Novi Ligure in Castellania sta bili včeraj svečanosti ob 25-letnici smrti enega največjih kolesarjev vseh časov, Fausta Coppija.

Jadran v soboto v Castelfrancu

Po novoletnih praznikih so Jadranovi košarkarji zopet pričeli s treninji. V soboto jih namreč čaka zelo težko gostovanje v Castelfrancu. Na sliki: s prvenstvene tekme Servolana - Jadran

Končal se je triptih »Gentlemen« v krosu

Adrievci so se izkazali

S tretjim krosom, ki je bil pri proseškem nogometnem igrišču, se je končal triptih »Gentlemen«, ki ga že osmo leto zaporedoma organizira istoimenski tržaški klub.

Tekmovalje je razdeljeno na tri krose, ki so bili pri igrišču bazovske Zarje, pri bazovskem jezeru ter končno že omenjeni »proseški« kros. Ob koncu vseh treh pa sestavljajo skupno lestvico po posameznih uvrstitvah ter kategorijah. Le-te so bile letos nekoliko spremenjene, saj so bile tako sestavljene: dečki do 14 let, A kategorija (od 15 do 35 let), B kategorija (od 36 do 45 let), C kategorija (od 46 do 55 let) ter D kategorija (več kot 56 let), posamezno pa so tekmovali tudi ženske v enotni kategoriji.

Krosov so se kot vsako leto udeležili tudi atleti lonjerske Adrie, ki so se izkazali z dvema končnima zmagama ter kar šestimi zmagami v po-

sameznih tekmah. Najboljša sta bila gotovo veteran Girolamo Bonanno v C kategoriji ter mladi Štefan Vodopivec v A kategoriji, ki sta zmagala v vseh treh tekih ter seveda na končni lestvici, poleg njiju pa gre omeniti Egona Renka, ki je kljub komaj preboleli bolezni solidno »držal« ter se z dvema drugima ter enim tretjim mestom uvrstil v A kategoriji na končno drugo mesto. Poleg teh atletov je Adrio predstavljala še trojica članov, vsi v A kategoriji (Fabio Ruzzier, Karel Bonanno ter Ivo Doljak). Od treh se je Bonanno uvrstil na končno 9. mesto, medtem ko Ruzzier in Doljak zaradi drugega programa dela nista nastopila na zadnji tekmi

Umrli G. Banchetti

RIM — V starosti 70 let je včeraj umrl Giuseppe Banchetti, podpredsednik zveze italijanskih nogometnih trenerjev.

Košarkarsko promocijsko prvenstvo na Tržaškem: mnenje naših trenerjev

Prvi del promocijskega košarkarskega prvenstva se bliža koncu. Moštva bodo odigrala še eno kolo, nakar se bodo lahko pripravljala na povratni del lige, ki se bo nadaljevala 27. januarja. V času božičnih in novoletnih počitnic pa so imeli udeleženci promocijskega prvenstva krajšo prekinitev. Izkoristili smo »mrtvo obdobje« in zastavili nekaj vprašanj trenerjem naših predstavnikov v tej konkurenci, ki so Valter Vatovec (Bor Radenska), Pino Bradassi (Kontovel Electronic Shop) ter Sergij Tavčar (Polet). Danes objavljamo prvi del intervjuja.

● Ocenite dosedanje nastope svoje moštva in drugih slovenskih predstavnikov ter kaj menite o kakovosti letošnje lige?

BRADASSI: »Razpolagam z individualno zelo nadarjenimi in dovršenimi igralci, pomanjkanje treningov in neredna udeležba na le-teh pa na žalost pogojuje uspešnost naše igre že od samega začetka prvenstva. O drugih slovenskih predstavnikih bi dejal, da nastopa Polet presenetljivo dobro glede na njegov igralski kader, Bor Radenska ima kvalitetno ekipo, nima pa odličnih posameznikov.

Izstopa le Peretti, ostali pa so v bistvu enakovredni. Kakovost promocijskega prvenstva je letos slabša. Upoštevati pa je treba, da je več ekip uvrstilo v svoje vrste boljše mladince, ki niso še tako izkušeni. Vsekakor prvenstvo ni na visokem nivoju, zato je na vrhu tako moštvo (Barcolana), ki igra precej umerjeno in zastarelo košarko. Liga pa bo kakovostnejša čez nekaj let, ko bodo dozoreli mlajši igralci, ki zaenkrat še plačujejo davek svoji neizkušenosti.

TAVČAR: »Z igro svojih varovancev sem zelo zadovoljen, saj je pre-

segla začetna pričakovanja. K temu bi še dodal, da nas je prizadela serija poškodb, tako da smo v popolni postavi nastopili le enkrat in takrat tudi zmagali. Zaradi tega si v povratnem delu želim, da bi dosegli še kak uspeh. Glede ostalih slovenskih ekip: Bor je kvalitetno moštvo in bo v skladu s tem odigralo vidno vlogo v letošnjem prvenstvu. Kontovel pa je doslej igral slabše in ni izpolnil pričakovanj, vsaj glede na igralski potencial, s katerim razpolaga. Prvenstvo je zelo izenačeno. Upam si trditi, da je letos v ligi vsaj devet enakovrednih ekip. Nekoliko slabši smo mi, Santos in Inter Milje.

VATOVEC: »Rekel bi, da smo začeli zelo dobro, predvsem po zaslugi ustreznega dela v pripravljalnem obdobju in na treningih. V zadnjih treh kolih nam je zbranost nekoliko padla in kljub izkušnosti moštva preveč nihamo v igri, kar je po mojem razumljivo. Dodal bi še, da so nas od začetka dalje pogojevale številne

poškodbe in to se je negativno odražalo v igri. Glede ostalih slovenskih ekip bi povedal le, da ima Kontovel zelo dobro peterko in da se mi čudno zdi, da je tako nizko na lestvici. Letošnja liga se mi zdi nekoliko manj kakovostna, je pa nedvomno bolj izenačena.

● Se vam zdi obstoječi tekmovalni sistem v promocijskem prvenstvu ustrezen ali bi ga mogoče spremenili?

BRADASSI: »Ločil bi boljša moštva od slabših in sestavil dve jakostni skupini. Boljše uvrščene ekipe bi se med sabo pomerile v play-off in bi se šele v tem delu odločalo o prestopu v višjo ligo.

TAVČAR: »Mislim, da je tekmovalni sistem v redu, zato ne bi ničesar spreminjal.

VATOVEC: »Razširil bi tekmovalno področje tudi na Goriško in razdelil nastopajoča moštva v dve skupini. Na koncu bi se prvo- in drugovrščene ekipe iz obeh skupin pomerile med

sabo in igrale vsaka proti vsaki po dvokrožnem sistemu.

● Kaj menite o sojenju v tej ligi?

TAVČAR: »Sojenje je v tej ligi zelo neenakomerno. Na eni strani imamo nekaj zelo dobrih, na drugi strani pa zelo slabe sodnike. Sojenje je letos prava loterija, ker je razlika v znanju posameznih sodnikov ogromna.

BRADASSI: »Na žalost moram povedati, da zelo negativno ocenjujem nivo znanja sodnikov v tej konkurenci. Sodniki večinoma obvladajo igro in njena pravila le teoretično in nekateri med njimi niso sposobni, vsaj po mojem mnenju, niti za vodenje tekem v mladinskih prvenstvih.

VATOVEC: »Načelno s sodniki ne debatiram. Glede na kakovost in na pomembnost našega prvenstva so tudi sodniki kvalitetno slabši. Vsekakor moram priznati, da smo doslej s sodniki imeli precej sreče.

IGOR CANCIANI (Sledi jutri)

ta teden ob odbojkarški mreži

V letu 1984 po pričakovanjih

Čprav je letošnja sezona pri odbojki komaj na dobri tretjini pa je čas okrog Novega leta tisti, ko se de- lajo razni obračuni o uspehih in ne- upehih v preteklem letu in izražajo želje za boljšimi dosežki v letu, ki se je komaj začelo.

Če pogledamo pri odbojki nazaj v le- to 1984, lahko ugotovimo, da je naša zamejska odbojka predvsem pri žen- skah doživela kvantitativno precejšen razmah predvsem pri mlajših kate- gorijah, kar se je potem odrazilo tudi na doseženih rezultatih. Tako sta lani dve naši šesterki osvojili pokrajinsko prvenstvo »nuder 15« in sicer Sovodnje v Gorici in Breg v Trstu. Uspešna je bila tudi ekipa deklic Friulex- porta, ki je osvojila pokrajinski naslov v Trstu. Žal pa je pri teh ekipah ostalo le pri tem, saj so že na dežel- nem delu morale prav vse priznati premoč drugih italijanskih ekip.

Glede članskih ženskih ekip mora- mo ugotoviti, da so v glavnem do- segle pričakovane rezultate. Najpo- memnejši dogodek je bil verjetno brez dvoma ta, da smo Slovenci la- ni končno uspeli sestaviti najboljšo združeno člansko ekipo, ki jo sedaj sestavljajo najboljšje igralke iz vseh naših društev, kar vzbuja realne upe za večje uspehe v naslednjem obdo-

bju. Pomembno je tudi to, da ekipo vodi domači trener, ki nedvomno la- hko ekipi nudi več, kot nekdo, ki pri- haja izven našega ambienta in ne po- zna vsega dogajanja v zamejski stvar- nosti. Vsi ti pozitivni premiki so že dali prve sadove in Meblo si je za- gotovil nastop v skupini za napre- dovanje že tri kola pred koncem pr- vega dela.

Druge naše članske ekipe nastopajo v glavnem po pričakovanjih. Morda smo od Brega pred začetkom prven- stva C 1 lige pričakovali več, toda kon- kurenca v njihovi skupini je močnej- ša od lanske, kar je, ob spremembah v ekipi, imelo za posledico slabše re- zultate. Prav ista ugotovitev velja za Slogo, ki je v novem prvenstvu na- stopila s popolnoma spremenjeno in neizkušeno ekipo, ki ima za prven- stveni cilj rešitev v drugem delu pr- venstva.

V deželnih ligah moramo omeniti uspešne nastope združene mladinske ekipe Friulexporta v C 2 ligi in pa pre- senetljive uspehe v D ligi ekipe Sovo- denj Centralspeda, ki sta letos no- vinki v tej ligi, s svojimi rezultati pa sta dokazali, da sta dobro delali v pretekli sezoni.

Manj razveseljivo je stanje pri mo- škii odbojki. V Trstu sta le dve dru-

štvi, ki gojita odbojko, boljše pa je na Goriškem, kjer je moška odbojka prvi ekipni šport. Na članskem po- dročju imamo Slovenci ekipe le v de- želnih ligah in malo je možnosti, da bi v kratkem lahko računali na kva- litetni skok. Zato bi morali tudi pri moških slediti vzoru žensk in tako v Trstu, kot v Gorici začeti razmišljati o možnostih združevanja sil tudi pri moški odbojki.

Zavedati se moramo, da brez kvali- tetne moške odbojke težko računamo tudi na kvaliteto pri ženskah, saj razen redkih izjem vsi trenerji in tu- di odbojniki in organizatorji izha- jajo iz moških odbojkarških vrst. Gle- de na število ekip, ki jih že imamo, se že sedaj čuti veliko pomanjkanje strokovnih kadrov. Ta problem je še posebej pereč na Goriškem, kjer so močno vezani na pomoč iz matične do- movine.

Zato bi morala biti največja skrb v naslednjem obdobju posvečena prav moški odbojki in istočasno vzgoji do- mačega strokovnega kadra, saj bo le tako ženska in moška slovenska od- bojka lahko računala na rezultatsko u- veljavitev tudi izven meja pokrajine in dežele.

Rado Gruden

Sodelovanje tostran in onstran meje Prireditve »Naš športnik« nova skupna pobuda

1. del

24. decembra 1983 je bila na Ško- fjah svečana podelitev priznanj za najboljše športnika Primorske. Ta prireditve ni nekaj novega, saj novi- narji Primorskih novic, Radia Koper, TV Koper ter bralci že dolga leta iz- birajo najboljšega ali najbolj priljub- lenega športnika. Vsako leto je za- ključna prireditve v drugem kraju na Primorskem. Lani sta prejela naj- višje priznanje Lidija Lapajne in Ju- re Franko, katerima je uspel tudi letos isti podvig. Čestitamo!

A povrnimo se k prireditvi. Tej je prisostvovalo tudi nekaj novinarjev, športnikov in telesnokulturnih delav- cev iz Trsta. Ob izteku prireditve je bila na vrsti zakuska, saj brez te skoraj ne gre, poleg tega se je bli- žalo novo leto in tako je bila to priložnost, da si ljudje izmenjajo poz- drave in voščila.

Na sprejemu sta se med drugimi srečala tudi direktor Radio Koper, Milan Vergan in predsednik ZSSDI, Odo Kalan. Stična točka pogovora je bila telesna kultura in kar sama od sebe se je porodila zamisel: zakaj ne bi praznovali skupaj najboljšega športnika Primorske in zamejstva! Idejo so nemudoma podprli prisotni novinarji, vsak je dal svoje predloge. Pogovor je postal že izredno konkre- ten: ta je predlagal datum, drugi na- čin poteka prireditve, tretji je postavi- vil vprašanje, kako naj bi potekal izbor športnikov. Skratka, to je bil že pravi delovni uvod. Ob razstanku so se prisotni obvezali, da bo vsak v svojem krogu preveril možnost ure- sničitve te zamisli.

Predlog je bil prenesen na sejo iz- vršnega odbora ZSSDI, ki ga je ne- mudoma podprl, a postavil je pogoj, da bi bila prva skupna prireditve v Trstu; prijatelji iz Primorske so na to nemudoma pristali. S predlogom se je strinjal tudi uredniški odbor Primorskega dnevnika ter uprava Ra- dia Trst, postaja A.

Uskladiti je bilo treba še datume, saj je bilo podeljevanje priznanj na Primorskem vedno v tekočem letu, pri nas pa v prvi polovici januarja, ker Primorski dnevnik razglasa zmagovalce v svoji novoletni številki. Tu- di te države se je dalo premostiti.

Kasneje se je pojavil še problem neposrednega radijskega prenosa in seveda najprimernejše ure za ta pre-

nos. Obojestransko želja je bila, da bi to prireditve neposredno prenašal ne samo Radio Trst ali Radio Koper ampak obe postaji. Po sredi so prišli meddržavni dogovori, radijske kon- vencije in podobni birokratski zaplet- ljaji. Končno je bilo določeno, da mo- ra steči prireditve obvezno ob 17. uri in 15 minut, kar bi omogočilo tudi tistim, ki se prireditve ne bodo ude- ležili, nemoteno poslušanje oddaje.

Vse osnovne organizacijske težave so bile ugodno rešene in tako je pri- šla organizacija prireditve v svojo zaključno fazo. Kakšna bo prireditve, kakšen bo program? To je trenutno še skrivnost, a o njej bomo kaj več povedali že v naslednjih dneh. Na vsak način tistemu, ki ne bo pris- ten, bo lahko žal, to vam že danes zagotavljamo. (zk)

**NAGRAJEVANJE
NAJBOLJŠIH
ŠPORTNIKOV IN EKIP
Skupna prireditve
10. januarja 1985
v tržaškem
Kulturnem domu**

Nagrajevanje najboljših športnikov in ekip bo v četrtek, 10. januarja 1985, v tržaškem Kulturnem domu s pričetkom ob 17.15. Letos bomo prvič skupno nagradili naše in najboljše športnike in ekipe iz Pri- morske. Pobudniki te pri- reditve pa so Primorske novice, Radio in TV Koper, Radio Trst A in Pri- morski dnevnik. Priredi- tev bo v organizaciji ZSSDI.

Mladinski nogomet na Goriškem

V mladinskih nogometnih prvenstvih na Goriškem (kar zanima naše slo- venske ekipe igrajo le naraščajniki) Sovodenjci nadaljujejo s serijo nega- tivnih nastopov. Prejšnjo nedeljo so namreč doživeli svoj 12. poraz in tako običali sami na zadnjem mestu raz- predelnice.

Izidi 12. kola: Fincantieri - Sovodnje 5:0, Gradese - Mariano 1:2, Pieris - Medea 1:0, San Lorenzo - Torriana 3:5, Staranzano - Ronchi 0:2, Vermean - Cormonese 2:3, San Pier - Corno 2:1, San Marco - Turriaco 11:2.

Lestvica: Mariano 20, San Marco 19, Medea in Pieris 15, Vermean 14, Corno, Staranzano, Gradese, Torria- na, Cormonese in Ronchi 13, Turria- co 10, San Lorenzo 8, Fincantieri in San Pier 4, Sovodnje 0.

Pari 13. kola (6.1.1985): Corno - So- vodnje, Fincantieri - San Pier, Gra- dese - San Marco, Pieris - San Lo- renzo, Cormonese - Ronchi, Turria- co - Medea, Staranzano - Vermean, Torriana - Mariano.

Košarka pri najmlajših

Po kratkem novoletnem premoru bo na naših košarkarskih igriščih spet vse zaživelo. Poleg Jadrana, ki nastopa v italijanski C-1 ligi ter naših ekip v promotivski ligi in raznih mladinskih prvenstvih, so naše ekipe prisotne tudi v minibasketu. Na sliki vidimo prizor s tekme Breg - Don Bosco

3. amaterska nogometna liga: statistični pregled

V nedeljo, 23. 12. 84, so odigrali pa- re 13., oziroma zadnjega kola prve- ga dela prvenstev 3. AL V skupini »M«, kjer igrajo vse ekipe s Tržaške- ga, morajo igrati še tri zaostale tek- me. V skupini »L«, kjer pa igrajo tržaške in goriške ekipe, imajo le e- no tekmo v zaostanku.

Zato smo se odločili, da kot običaj- no naredimo statistični pregled sicer le enega prvenstva — skupine »L«. Pregled o skupini »M« bomo naredili po zaostalih tekmah. Poseben pouda- rek seveda bomo posvetili našim trem ekipam s Tržaškega, to je Krasu, Pri- morju in Primorcu.

Prvenstvo 3. AL, skupina »L«, se je začelo 30. septembra lani. Naslov zimskega prvaka si je zagotovila do- berdobska Mladost, ki je v 12 tekmah zbrala 20 točk (osem zmag, štiri re- mije). Lani sta si ta naslov sicer v skupini »I« zagotovile Poggio in Italcantieri, ki sta zbrali 19 točk. Na drugem mestu s dvema točkama za- stanka Doberdobskem sledi ekipa San Marca.

Priznati moramo, da je bilo vreme letos ekipam precej naklonjeno, saj so odložili eno samo tekmo (Staranza- no - Italcantieri v 10. kolu).

Skupno so torej do sedaj odigrali 77 tekem, v katerih je padlo kar 236

golov. Povprečno smo torej videli 3 gole na tekmo (lani 216 — povprečno 2,76). Največ (34) golov je padlo v 8. kolu, najmanj (12) pa v 3., 4. in 9. kolu. Od 77 odigranih tekem se je le 18 (lani 21) končalo pri neodločenem izidu. Največ remijev (3) smo zabele- žili v 4. in 9. kolu, najmanj, to je nobenega, pa v 10. kolu.

Poleg raslova zimskega prvaka pri- padajo Mladosti še dva rekorda, in sicer ima z 31 zadetki najproduktnejši napad ter je edina ekipa, ki še ni do- živela poraza. Poleg tega pa je Mla- dost skupno s Foglianom in San Mar- com dosegla tudi največ (8) zmag. Najmanj golov (8) sta zabil Kras in Romana, najmanj golov (8) pa je pre- jel Fogliano. Največ remijev (6) je zbralo proseško Primorje. Vsi ostali, sicer negativni rekordi, pripadajo zadnjouvrščeni ekipi Barbarians, ki ni nikoli zmagala niti remizirala, ter doživela največ (12) porazov, ter pre- jela tudi največ (60) golov.

Sedaj pa podrobno pogledimo kako so igrale naše tri enajsterice s Trža- škega.

KRAS

Ekipa, ki je lansko sezono igrala v 2. AL, je letos s 7 osvojenimi točka- mi zasedla le 11. mesto.

V šestih nastopih na domačih tleh je premagala le Barbarians in Pri- morje ter izgubila proti Sagradu, Fo- glianu, Staranzanu in Mladosti. Doma je torej Kras osvojil 4 točke, dal 4, prejel pa osem golov.

V šestih gostovanjih so krasovci premagali le Romano in remizirali proti Primorcu, ter poraženi zapustili igrišče proti Italcantieriju, San Mar- cu, San Nazariu in Fossalonu. V gos- tih so torej osvojili tri točke, dali 4, prejeli pa 10 golov. Skupni obračun Krasa v prvem delu prvenstva je to- rej 7 osvojenih točk, 8 danih in 18 pre- jetih golov.

Kras je kar dvakrat ostal z deveti- mi igralci na igrišču. Proti Italcantie- riju sta bila izključena Villalta in P. Terčon, proti Foglianu pa Petelin in Vidali. Predčasno pa je zaradi izklju- čitve zapustil igrišče tudi Volo v der- biju s Primorjem. Edini avtogol je zakrivil Puntar (proti San Marcu). Kraševci so imeli na razpolago le eno 11-metrovko in še to jo je zastrel- jal Villalta proti Foglianu. Proti pa so imeli tri 11-metrovke (Sagradu in dve proti Mladosti).

Naj omenimo še, da je po šestem zaporednem porazu (0:1 Staranzano — 9. kolo) vodstvo Krasa odslovilo tre- nerja Vinka Hafnerja, njegovo mesto je pred derbijem s Primorjem prevzel nekdanji vratar Triestine Gianpietro Bandini.

Skupno sta do sedaj trenerja posla- la na igrišče kar 22 nogometašev, od katerih je le vratar Benvenuti odi- gral vse tekme (v oklepaju doseženi goli).

12 odigranih tekem Benvenuti; 11 tekem Gnesda, Volo (1), Blasina (1); 10 tekem Puntar, Petelin, Vidali; 9 tekem Sukan; 8 tekem M. Milič, Ko- šuta (4); 7 tekem Šuc; 6 tekem Spa- taro, Villalta, Lacota; 5 tekem P. Terčon (1), Klun; 4 tekme M. Ter- čon, Škrk, Padovan; 3 tekme R. Pu- rič; 1 tekmo Covi, Samec (1).

BRUNO RUPEL

Nadaljevanje sledi

Prizor s slovenskega derbija v 3. amaterski ligi Breg - Gaja

Tako je bilo na nedavni tekmi na Proseku med Primorjem in Primorcem, ki se je zaključila z neodločenim izidom 1:1

obvestila

SPDT

obvešča, da se predsmučarska telovad- ba za člane in prijatelje nadaljuje v petek, 4. januarja '85, na stadionu »I. maja« s pričetkom ob 20.30. Telovadbo vodi prof. Giani Furlanič.

SMUČARSKI ODESK SZ BREG

prireja smučarski tečaj, ki bo v Sap- padu 13., 20. in 27. januarja ter 3. fe- bruarja prihodnjega leta. Štiri nedelje prevoza in tečaja stane 68 tisoč lir, sa- mo prevoz 46 tisoč lir ter samo tečaj 24 tisoč lir. Vpisovanje je vsak delav-

nik na sedežu društva od 20. do 21. ure do 4. januarja 1985. Vabljeni!

ŠAHOVSKA KOMISIJA ZSSDI obvešča, da bo redni mesečni šahovski brzoturnir jutri, 4. januarja, v pro- storih ZSKD (Ulica sv. Franciška 20, 2. nad.) s pričetkom ob 19. uri. Vab- ljeni vsi zamejski šahisti!

SPDT

obvešča vse tiste, ki jih zanima tre- king okoli Anapurn v Himalaji, naj se telefonsko obrne na dr. Ivana Simu- niča v jutranjih urah (tel. št. 227-372).

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; prednaročnina do 28. 2. 85 80.000 lir. V SFRJ številka 25.000 din, naročnina za zasebnike mesečno 250.00, letno 2.500.000 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, ttx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

3. januarja 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

»Pravica do smrti« v Ameriki Človek je mrtev ko odpovejo možgani

Doslej so smrt razglasili, ko je človek prenehal dihati

WASHINGTON — Bolnik William Artling je umrl že 6. novembra, zdravniki pa so njegovo smrt preboleli šele te dni, po razsodbi prizivnega sodišča v Los Angelesu, ki je odločilo, da je imel bolnik pravico sam prekiniti svoje trpljenje in umreti takrat, ko je njemu (in njegovim sorodnikom) postalo jasno, da zanj ni več nobenih zdravil.

Bolnik Artling je bil star 75 let in je šest mesecev živel priključen na aparate. Njegov organizem je izpodkopavalo šest hudih bolezni, med katerimi tudi pljučni rak v zadnji fazi. Bolnik, svojci in zdravniki, vsi so vedeli, da ni več nobene rešitve in da stroji, na katere je bil Artling priključen, samo podaljšujejo njegovo trpljenje in odlašajo smrt.

»Nočem več dihati z aparati,« je nekega dne rekel zdravnikom in jim naročil, naj jih odklopijo. Po daljšem odklivanju in posvetih so ustregli njegovi želji. Čim so to storili, je bolnik (6. novembra) umrl. Zadeva je prišla pred sodišče, ki je sprejelo pomembno odločitev, o kateri pravijo, da bo imela daljnosežne posledice.

»Prišteven odrasel bolnik, se glasi razsodba, ima pravico zavrniti nadaljnje zdravljenje. To izhaja iz njegove ustavne pravice, ki mu je nihče ne more odvzeti.«

Naslednjo nedeljo je v drugem primeru sodišče v New Yorku na zahtevo družine Charlesa Periskona odločilo, da odstrani vse stroje, na katere je bil bolnik pritrjen in ki so jamčili delovanje nekaterih organov. Po oceni zdravnikov je bil bolnik mrtev že pred to odločitvijo. Njegovi možgani niso več delovali, pljuča in srce pa samo zaradi »privezanosti« na aparate. Pacient je takoj umrl, čim

so jih odstranili, klinično pa je bil mrtev že veliko poprej.

Vprašanje »pravice do smrti« je zelo občuteno v ameriški javnosti. V dobi, ko kraljuje tehnika, človek ne more umreti, kadar hoče in kot je vedno umiral. Tako je nastalo gibanje, ki zahteva »pravico do smrti«, odnosno zahteva, da se bolniku in njegovim svojcem prizna možnost, da prekinejo mučenje človeka, kadar je očitno, da zanj ni več nobene rešitve.

O tem so si bili edini tudi medicinski strokovnjaki, njihovo razmišljanje pa je potrdilo sedaj še sodišče v New Yorku. Po njegovi razsodbi je človek mrtev, ko mu odpovejo možgani in ne, kot je veljalo doslej, da umre, ko preneha dihati. Mrtvih možganov ni mogoče obdržati pri življenju, dihanje pa je mogoče podaljševati, pa čeprav je človek klinično že mrtev.

Videli jo bomo na TV

Elisabetta Virgili snema televizijski show »Metropoli« režiserja Romola Siene (Agencija AGI)

Francozi pesimistično gledajo na leto 1985

PARIZ — Francozi so razočarani nad letom, ki se je poslovilo od nas, in so pesimisti glede leta, v katerega smo komajda stopili. Takšno razpoloženje izhaja iz ankete, ki jo je raziskovalna ustanova SOFRES izvedla po naročilu dnevnika Le Figaro. Poglavitni razlog za francosko kritičnost je slabšanje položaja v državi v zadnjih treh letih. Ne glede na starost in družbeni položaj vsi bentiijo predvsem zaradi padca kupne moči osebnih dohodkov. Kar 65 odstotkom državljanov se je znižala življenjska raven. Francozi, ki so na anketo odgovarjali v polovici decembra sodijo (48 odstotkov), da se bo položaj še poslabšal in da bodo imeli ob koncu tega leta od 2,5 do 3 milijone brezposelnih.

Nadalje je zanimivo, da je bil za 40 odstotkov Francozov (anketirali so tisoč oseb) skrajni desničar Jean Marie Le Pen najbolj zanimiva osebnost v preteklem letu; sledi mu Raymond Barre, nekdanji predsednik vlade Giscarda D'Estainga. Francoze je najbolj presenetila zahteva po uvedbi zasebne šole (42 odstotkov), uspeh desnice in odhod francoskih vojakov v Libanon.

PARIZ — Polkovnika francoske obveščevalne službe za jugozahod Bernarda Nuta so februarja 1983. leta ubili s strelom v glavo. To trdi preiskovalni sodnik. Sprva so sodili, da se je Nut sam ustrelil, nadaljnja preiskava pa je našla v njegovem truplu kovinski opilek, ki ni bil od strela njegovega revolverja. Sum, da je šlo za umor, temelji tudi na Nutovih izjavah nekemu prijatelju tik pred smrtjo, da je prišel na sled nevarni tolpi. Nut je službeno večkrat prihajal tudi v Italijo.

Preusmeritev reke Sukhuna v Kaspiško jezero

MOSKVA — V Sovjetski zvezi so izdelali ambiciozni načrt, po katerem bodo reki Sukhuna, pritoku Dvine, spremenili tok. Namesto da bi se njena voda izlivala v Arktično morje, bo napajala Kaspiško jezero. Takšen načrt narekujejo ekološki razlogi. Na porečju Volge živi ena četrtnina sovjetskega prebivalstva in deluje približno ena tretjina industrijskih zmogljivosti. Zaradi tega Kaspiško jezero prejema 14 odstotkov manj vode. Če bi se ta pojav nadaljeval in bi se gladina jezera znižala za en meter, bi se površina Kaspiškega jezera zmanjšala za eno petino. Če bodo uspeli s preusmeritvijo toka reke Sukhuna v Volgo, ki se izliva v Kaspiško jezero, ohraniti sedanjo gladino jezerske vode, bodo preprečili hudo ekološko katastrofo. Naj dodamo, da v vodah Volge in Kaspiškega jezera živi 85 odstotkov jesetrov na svetu.

Sovjetska tiskovna agencija, ki je javnosti sporočila ime avtorja načrta Grigorija Voropajeva, ne navaja stroška ne roka izvedbe načrta.

Kitajska: več proizvajati

PEKING — Ugledni 80-letni kitajski voditelj Deng Hsiaoing je dejal, da se bo Kitajska otresla svojih problemov le tedaj, ko se bo njen družbeni proizvod počelveril in bo gospodarstvo stopilo na pot razvoja. Te misli je Hsiaoing izrazil pred »komisijo priletnih«, ki ima nalogo izbirati mlade vodilne kadre, javnost pa je zanje izvedela šele pred kratkim.

Bruto državni dohodek naj bi se potemtakem z dosedanjih 250 milijard dolarjev dvignil na tisoč milijard letno, v obrambne namene pa naj bi v prihodnje dodelili 10 milijard dolarjev.

Predlog o višjih prispevkih za obrambo ni naključen. Pred kratkim se je izvedelo, da je 40 visokih vojaških oficirjev sklenilo odstopiti, zdi se zato, da bi prepustili mesto mlajšim. Mnogi zahodni politični opazovalci pa so uverjeni, da gre za čisteke v vrstah ljudske osvobodilne vojske, ki je znano leglo antireformacije. Deng Hsiaoing je govoril dalje tudi o politiki večje odprtosti do zahoda, o prenovitvi države ter o mirnem sožitju med socializmom in kapitalizmom, ko bo Hongkong prešel v kitajske roke.

Grenlandija (še) ostaja v EGS

BRUSELJ — Prejšnji teden smo poročali, da bo Grenlandija, otok, ki je sedaj danska pokrajina, na podlagi referenduma iz leta 1982 zapustila Evropsko gospodarsko skupnost in postala »prekomorska deželca, kar bi pomenilo, da bi ohranila vse carinske ugodnosti z EGS. Proti takšni odločitvi je dala veto Francija. Agencija Reuter, ki je objavila vest, ne navaja razlogov za francosko odločitev.

Alkoholizem je (celo) za bogato Ameriko predrag

WASHINGTON — V ZDA so alkoholiki zazvonili k preplahu: alkohol, skupni imenovalec vseh tistih, ki brez pijače ne znajo stopiti v novi dan, je bil znova postavljen na zatožni klopi in zdi se, da z nje dolgo ne bo vstal. O prohibicionizmu sicer še ni govora, vendar pa je kolektivna slaba vest mnoge že iztreznila in tako so množičnemu popivanju najbrž že šteti dnevi.

Onkraj luže so predlanskim našeli 10 milijonov kroničnih pijancev, kar je v državi z nekaj nad dvesto milijoni prebivalcev dokaj žalostna ugotovitev. Milijoni mladih se redno predajajo pijači in na mizah mnogih Američanov se namesto običajne steklenice vina šopirita gin ali whiskey. Kljub

temu pa je v javnosti videti vse manj pijancev in tudi pitje za stavo — kdo bo koga — je že dolgo tega izgubilo svojo privlačnost in prizvok možatosti.

Potrošnja alkoholnih pijač počasi a vztrajno upada. Zmernost sedaj narekujejo tudi strožji predpisi o prodaji: v zvezni državi Massachusetts so ukiniteli tkim. vesele urice, čas od 16.00 do 19.00, ko so alkoholne pijače naprodaj po polovični ceni. Podobne ukrepe so podzeli tudi drugod, v zameno pa so mnogi krčmarji najeli tudi človeka, nekakšnega dobrega angela varuha, ki onemoglega pijančka pospremi domov. Nekaj podobnega so se domislili tudi gostilničarji, ki so na jedilni

list napisali telefonsko številko taksista, ki je na razpolago nemočnemu vinjenemu gostu.

Alkoholikom so sklenili pomagati tudi sami proizvozniki žganih pijač. Svojo proizvodnjo so preusmerili na lažje pijače, mnogi pa so celo sklenili denarno podpreti kampanjo proti alkoholizmu.

Predlanskim se je s prodajo alkoholnih pijač v državne blagajne nateklo 12 milijard dolarjev, obenem pa je vlada morala iz njih dvigniti 39,5 milijard dolarjev za kritje škode, ki so jo povzročile vinjene osebe v prometu in na delu. Alkohol je predlanskim na ameriških cestah zakrivil smrt 17.347 oseb in dobra tretjina med njimi še ni bila starih 25 let.

Miki Muster:

RAZBOJNIKI

